

Ympäristöministeriön ja Suomen ympäristökeskuksen tulossopimus

Suomen ympäristökeskuksen tulostavoitteista
vuosille 2009–2010

Ympäristöministeriön ja Suomen ympäristökeskuksen tulossopimus

Suomen ympäristökeskuksen tulostavoitteista
vuosille 2009–2010

YMPÄRISTÖMINISTERIÖ
MILJÖMINISTERIET
MINISTRY OF THE ENVIRONMENT

YMPÄRISTÖMINISTERIÖN RAPORTTEJA 8 | 2009

Ympäristöministeriö
Hallintoyksikkö

Taitto: Marjatta Naukkarinen

Julkaisu on saatavana vain internetistä:
www.ymparisto.fi > Ympäristöministeriö
> Julkaisut > Ympäristöministeriön raportteja -sarja

ISBN 978-952-11-3411-1 (PDF)
ISSN 1796-170X (verkkokj.)

SISÄLLYS

I Tulossopimus	5
1.1 Toiminnan vaikuttavuus	5
1.1.1 Toiminnan painopisteet 2009–2010	5
1.1.2 Vaikuttavuuden arviointi	6
1.2 Tulokset ja laadun hallinta	8
1.2.1 Toiminnan keskeiset tavoitteet	8
1.2.1.1 Ilmastonmuutos ja ilmansuojelu	8
1.2.1.2 Luonnon monimuotoisuus	9
1.2.1.3 Kestävä kulutus ja tuotanto	10
1.2.1.4 Haitalliset aineet, kemikaalit ja GMOt	11
1.2.1.5 Vesiensuojelu ja vesivarat	12
1.2.1.6 Merentutkimus ja -suojelu	13
1.2.1.7 Ympäristöpolitiikka	14
1.2.1.8 Laboratoriotoiminta	15
1.2.1.9 Geoinformatiikka ja alueiden käyttö	17
1.2.1.10 Ympäristön seuranta	17
1.2.1.11 Öljy- ja kemikaalivahinkojen torjunta	18
1.2.1.12 Tutkimuksen ja asiantuntijapalveluiden alueellistaminen	19
1.2.2 Tukipalveluiden keskeiset tehtävät	19
1.2.2.1 Hallintopalvelut	19
1.2.2.1 Tietohallinto	20
1.2.2.3 Viestintä ja verkkopalvelut	21
1.2.3 Laadun hallinta	21
1.2.4 Rahoitus ja toiminnallinen tehokkuus	22
1.2.4.1 Rahoitus	22
1.2.4.2 Toiminnallinen tehokkuus	23
1.2.5 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen	24
1.3 Toteuttamisen seuranta ja raportointi	25
2 Palvelusopimus	27
2.1 Yleiset periaatteet	27
2.2 Vesiensuojelu	27
2.2.1 Lainsäädännössä osoitetut erityistehtävät	27
2.2.2 Kansainvälisiin sopimuksiin ja ohjelmiin perustuvat tehtävät	28
2.2.3 Seurannat ja tiedonhallintajärjestelmät	28
2.2.4 Palvelut ministeriölle ja aluehallinnolle	29
2.3 Ilmastonmuutos ja ilmansuojelu	30
2.3.1 Kansainvälisiin sopimuksiin ja ohjelmiin perustuvat tehtävät	30
2.3.2 Seurannat ja tiedonhallintajärjestelmät	30
2.3.3 Palvelut ministeriölle ja aluehallinnolle	30
2.4 Kemikaalit ja geeniteknikka	31
2.4.1 Lainsäädännössä osoitetut erityistehtävät	31
2.4.2 Kansainvälisiin sopimuksiin ja ohjelmiin perustuvat tehtävät*	32
2.4.3 Seurannat ja tiedonhallintajärjestelmät	32
2.4.4 Palvelut ministeriölle ja aluehallinnolle	32
2.4.5 Muut tehtävät	33

2.5	Ympäristövahingot, pilaantuneet maat ja maaperän suojele	34
2.5.1	Lainsäädännössä osoitetut erillistehtävät	33
2.5.2	Kansainvälisiin sopimuksiin ja ohjelmiin perustuvat tehtävät.....	33
2.5.3	Seurannat ja tiedonhallintajärjestelmät	33
2.5.4	Palvelut ympäristöministeriölle ja aluehallinnolle	34
2.5.5	Muut tehtävät	34
2.6	Ekotehokkuus ja jätteet	34
2.6.1	Lainsäädännössä osoitetut erityistehtävät	34
2.6.2	Kansainvälisiin sopimuksiin ja ohjelmiin perustuvat tehtävät.....	35
2.6.3	Seurannat ja tiedonhallintajärjestelmät	35
2.6.4	Palvelut ministeriölle ja aluehallinnolle.....	35
2.6.5	Muut tehtävät	35
2.7	Ympäristöpolitiikan ja ympäristövaikutusten arviointi, ympäristölupa-asiat	36
2.7.1	Lainsäädännössä osoitetut erityistehtävät	36
2.7.2	Kansainvälisiin sopimuksiin ja ohjelmiin perustuvat tehtävät.....	36
2.7.3	Seurannat ja tiedonhallintajärjestelmät	36
2.7.4	Palvelut ministeriölle ja aluehallinnolle.....	36
2.8	Luonnonsuojelu	37
2.8.1	Lainsäädännössä SYKELLE osoitetut erityistehtävät	37
2.8.2	Kansainvälisiin sopimuksiin ja ohjelmiin perustuvat tehtävät.....	37
2.8.3	Seurannat ja tiedonhallintajärjestelmät	38
2.8.4	Palvelut ministeriölle ja aluehallinnolle.....	38
2.9	Rakennetun ympäristön seuranta	39
2.9.1	Seurannat ja tiedonhallintajärjestelmät	39
2.9.2	Palvelut ministeriölle ja aluehallinnolle.....	40
2.10	Hallinto-, viestintä- ja tukipalvelut	40
2.10.1	Ympäristöhallinnon yhteiset koulutuspalvelut	40
2.10.2	Viestintä.....	40
2.10.3	Tietotekniset peruspalvelut	41
2.10.4	Muut sähköiset palvelut ja tietojärjestelmät.....	41
2.10.5	Tietopalvelutehtävät	41
2.10.6	Muut tukipalvelut.....	42
2.11	Laboratoriot toiminta	42
2.11.1	Vertailulaboratoriot toiminta	42
2.11.2	Muut tehtävät	42
2.12	Voimavarat	43
2.13	Toteutumisen seuranta ja arviointi	43
	Kuvailulehti	44

1 Tulossopimus

Ympäristöministeriö ja Suomen ympäristökeskus (SYKE) ovat tehneet tämän sopimuksen Suomen ympäristökeskuksen tulostavoitteista vuosille 2009–2010. Tavoitteet on jaoteltu yleisiin tavoitteisiin vuosille 2009–2010 ja niitä toteuttaviin tulostavoitteisiin vuodelle 2009.

Sopimus tarkentaa ja täydentää ympäristöministeriön vuoden 2009 talousarvion yhteydessä asettamia alustavia tulostavoitteita. Maa- ja metsätalousministeriö ja Suomen ympäristökeskus tekevät erikseen ao. ministeriön toimialaa koskevat tulossopimukset.

Tulossopimusta täydentää palvelusopimus vuosille 2009–2010. Palvelusopimuksessa on sovittu SYKEN jatkuvaluonteisista tehtävistä. Palvelusopimus ja tulossopimus tarkistetaan vuosittain.

I.1

Toiminnan vaikuttavuus

I.1.1

Toiminnan painopisteet 2009–2010

Suomen ympäristökeskus tukee ympäristöpolitiikan tavoitteiden ja keinojen arviointia ja valintaa sekä ympäristöpolitiikan toimeenpanon valmistelua tuottamalla ympäristöongelmien ratkaisemisen ja ennakkoinnin kannalta olennaista tutkimus- ja seurantatietoa sekä ympäristöhallinnon ja koko yhteiskunnan tarpeita vastaavia asiantuntija- ja viranomaispalveluja.

Sopimuskaudella toiminnan painotuksissa otetaan huomioon sektoritutkimus-uudistus sekä ympäristö ja luonnonvarat -konsortion toiminnan käynnistyminen. Erityisesti Merentutkimuslaitoksen merensuojelua palvelevan toiminnan sekä tutkimusinfrastruktuurin liittäminen SYKEen ja Merikeskuksen perustaminen vahvistavat merkittävästi SYKEN roolia merentutkimuksen ja -suojelun toimijana ja koordinaattorina. Merikeskuksen toiminnan organisointi ja toiminnan alkuun saattaminen vaativat erityistä panostusta vuonna 2009. SYKE varautuu ympäristö- ja luonnonvarat -konsortion sekä uusimuotoisen sektoritutkimuksen edellyttämään yhteistyöhön ministeriöiden yhteisen sektoritutkimuksen tutkimushankkeissa.

Tutkimuksen ja asiantuntijapalveluiden painopisteitä ovat

- Ympäristöpolitiikan ja sen keinojen vaikuttavuus sekä ympäristönäkökulman integrointi muihin politiikka-alueisiin.
- Ilmastonmuutoksen hillintä, erityisesti energiakysymysten ja yhdyskuntasuunnittelun kannalta, sekä ilmastonmuutokseen sopeutuminen.
- Maankäytön, asumisen ja liikenteen yhteensovittaminen kestävän kehityksen näkökulmasta.
- Kestävän tuotanto ja kulutus, erityisesti kestävän kehityksen, kasvun ja kilpailukyvyn suhteet, ekotehokkuus ja ohjauskeinot.
- Innovatiivinen moni- ja poikkitieteellinen merensuojelua palveleva tutkimus
- Luonnon monimuotoisuuden suojelu erityisesti suhteessa maankäyttöön ja ilmastonmuutokseen.
- Yhdennetty vesien käyttö, hoito ja suojelu EU:n vesipolitiikan ja meristrategian toimeenpanemiseksi.
- EU:n REACH- ja GHS -asetukset sekä eräät muut kemikaalien ympäristövaikutuksiin liittyvät asetukset.
- Pysyvien, biokertyvien ja myrkyllisten aineiden (ns. PBT-aineet) riskit.
- Luonnonvaroja, ympäristön tilaa, päästöjä sekä muita paineita ja riskejä kuvaavien tietovarastojen ja -järjestelmien entistä parempi käytettävyys päätöksenteon tukena.

SYKE vahvistaa yhteistoimintaa yliopistojen ja muiden tutkimuslaitosten kanssa koordinoimalla ja edelleen kehittämällä Suomen pitkäaikaisen ympäristötutkimuksen verkostoa (FinLTSER). Lisäksi SYKE osallistuu EU tutkimusinfrastruktuurihankkeeseen LIFE-WATCH, jossa luodaan toiminnan puitteet eurooppalaisella tasolla. Erittäin huomiota kiinnitetään eri tieteen- ja ammattialojen osaamisen yhdistämiseen ja luonnontieteellis-teknisen ja yhteiskunnallisen näkökulman yhteensovittamiseen.

SYKE osallistuu aktiivisesti energia- ja ympäristöalan SHOKin Cleen Oy:n toimintaan, ja pyrkii käynnistämään SYKEN tavoitteisiin ja T&K-toimintaan sopivia hankkeita yhteistyössä muiden tutkimuslaitosten sekä elinkeinoelämän kanssa.

SYKEN toiminnan vaikuttavuutta pyritään määrätietoisesti lisäämään kohdentamalla toimintaa entistä selkeämmin strategisesti tärkeiksi tunnistetuille alueille, parantamalla tuotetun tiedon ja palvelujen käyttökelpoisuutta ja varmistamalla niiden saatavuus.

1.1.2

Vaikuttavuuden arviointi

SYKEN toiminnan vaikuttavuutta arvioidaan sillä, kuinka hyvin tuotettu tieto ja palvelut vaikuttavat ympäristöä koskevaan suunnitteluun, päätöksentekoon, lainsäädännön valmisteluun ja toimeenpanoon. Onnistumista tiedon tuotannossa sekä tiedon ja palvelujen tarjoamisessa arvioidaan sektorikohtaisten tulostavoitteiden toteutumisen yhteydessä.

Tavoitteet strategisille mittareille:

Mediabarometri on SYKEstä riippumaton keino seurata SYKEN työn julkista näkyvyyttä ja yhteisökuvaa, jotka indikoivat vaikuttavuutta.

- Tavoitteena on SYKEN mediakuvan ja -palveluiden säilyttäminen vuoden 2005 tasolla, jolloin SYKE oli mediabarometrin menestynein julkisyhteisö. Me-

diakuvaindeksi oli vuonna 2005 3,5. Mediakuvaindeksiin vaikuttavat tunnetuus, yhteiskuvan myönteisyys ja viestinnän toimivuus.

	2003	2005	2007	Tavoite 2009
Mediakuvaindeksi	3,50	3,50	3,42	3,50
Julkisuusstrategia	3,73	3,71	3,59	3,71
Mielikuvat johdosta ja työntekijöistä	3,88	3,82	3,71	3,82

Julkaisujen määrä julkaisutyypeittäin: Tieteelliset julkaisut kertovat SYKEN osallistumisesta tiedeyhteisöön ja teorioiden ja menetelmien kehitystyöhön. Ammatillisten julkaisujen määrä viestii puolestaan kyvystä tukea päätöksentekoa käytännön kysymyksissä ja populaarijulkaisujen määrä kertoo osallistumisesta julkiseen keskusteluun.

- Tavoitteena on väitöskirjojen, kansainvälisissä sarjoissa julkaistavien tieteellisten artikkelien sekä laajalevikkisten ammatillisten artikkelien määrän lisääminen T&K-toiminnan tulosten esittämisessä. Viimeksi mainittujen artikkelien julkaisemista suunnataan nykyistä enemmän ammattilehtiin ja kansainvälisiin julkaisuihin. Entistä enemmän tuloksia esitetään myös sähköisten verkkopalvelujen kautta.
- Tavoite SYKEN julkaisutuotannon kehitykselle julkaisutyypeittäin on seuraava (julkaisua/vuosi):

Julkaisutyytit	Keskiarvo 2005–2007 Kpl/vuosi	Tavoite vuodelle 2009 Kpl/vuosi	Tavoitetaso 2010–2013 Kpl/vuosi
Väitöskirjat	8	10	10
Tieteelliset alkuperäisartikkelit kv. tieteellisissä kausijulkaisuissa	134	150	200
Ammatilliset artikkelit	93	110	120
Laajalle yleisölle tarkoitetut kirjoitukset	80	100	110

Tulokset ja laadun hallinta

Toiminnan keskeiset tavoitteet

Ilmastonmuutos ja ilmansuojelu

Toiminnan yleiset tavoitteet 2009–2010:

Tutkimustoiminnan painopiste siirtyy ilmastonmuutoksen ja ilman epäpuhtauksien aiheuttamista ympäristövaikutuksista ilmastonmuutoksen riskien ja ilmastonmuutoksen hillinnän ja sopeutumisen kokonaistarkasteluihin. Voimavaroja suunnataan erityisesti horisontaaliseen tutkimus- ja kehittämistyöhön, joka tähtää ilmastonmuutoksen hillintään ja ilmastonmuutosten riskien ja sopeutumistoimien arviointiin.

Ilmasto- ja energiapolitiikan tueksi arvioidaan eri politiikkatoimien ja ohjausmekanismien vaikutuksia. Arviointeja varten kehitetään skenaarioita sekä kokonaisu-mallijärjestelmiä. Myös ilman epäpuhtauksien riskitarkastelut painottuvat entistä voimakkaammin.

Asiantuntijapalvelut tukevat ympäristöpoliittista päätöksentekoa erityisesti kansallisen ilmasto- ja energiastrategian, sopeutumisstrategian, kansainvälisen ilmastosopimuksen, ilmapäästöjen kaukokulkeutumissopimuksen sekä EU:n ilmansuojeludirektiivien valmistelussa ja toimeenpanossa. Kioton mekanismien tukipalveluja pyritään jatkamaan.

Tulostavoitteet 2009:

- Tuotetaan Hiilineutraalit kunnat -hankkeessa tietoa ratkaisuksista, joilla yhdyskuntien hiiliriippuvuutta voidaan merkittävästi vähentää. Life+ -ohjelman rahoittamissa -hankkeissa (CCCRP ja Julia 2030) tuetaan kunta- ja aluetason päätöksentekijöitä ja kansalaisia kehittämällä internet-pohjaisia työkaluja, jotka yleistajuisesti havainnollistavat ilmastonmuutoksen vaikutuksia sekä kuntatason sopeutumis- ja hillintävaihtoehtoja.
- Parannetaan yhdennettyjä mallijärjestelmiä ja tuotetaan arviointeja ilmasto-muutos- ja ilmansuojeluongelmien ja niiden ratkaisujen yhteisvaikutuksista sekä kaukokulkeutuvien ilmansaasteiden vaikutuksista.
- Suomen Akatemian, EU:n Life+-ohjelman ja CIRCLE-ohjelman rahoittamissa hankkeissa (VACCIA, CARAVAN) tuotetaan tietoa ilmastonmuutosten riskeistä ja arviointeja sopeutumistoimista eri toimintasektoreilla.
- Kansainvälisten ilmapäästörajoitusneuvottelujen käyttöön tuotetaan tietoa eri energia- ja päästöskenaarioiden pienhiukkaspäästöistä ja ekosysteemivaikutuksista.
- Kehitetään Suomen kasvihuonekaasujen arviointijärjestelmässä käytettävää metsien maaperän hiilitasemallia yhteistyössä Ilmatieteen laitoksen kanssa. Työ parantaa mallin käyttökelpoisuutta kansallisessa kasvihuonekaasuinventaarissa ja erilaisten tulevaisuuden kehityspolkujen tarkasteluissa.

Luonnon monimuotoisuus

Toiminnan yleiset tavoitteet 2009–2010:

Tutkimustoiminta tukee vahvasti muun muassa maatalouden tukijärjestelmien vaikutusten arviointia, ilmastonmuutokseen sopeutumista sekä Etelä-Suomen metsien monimuotoisuusohjelman arviointia.

Maankäytön ja maisemarakenteen muutosten sekä ilmastonmuutoksen vaikutusta biodiversiteettiin tutkitaan maanpeite- ja ilmastoaineistojen ja mallintamisen avulla. Oulun toimipisteessä tutkitaan erityisesti sisävesien ja Joensuun toimipisteessä metsien ja kosteikkojen biodiversiteettiin liittyviä kysymyksiä.

Asiantuntijapalveluita ohjaa valtioneuvoston vahvistama Suomen luonnon monimuotoisuuden suojelun ja kestävästä käytön strategia ja sitä tukeva toimintaohjelma 2006–2016. Keskeisiä asiantuntijatehtäviä ovat Suomen uhanalaisten luontotyyppien suojelun kehittäminen, valmistautuminen EU:n luontodirektiivin kolmanteen raportointiin ja luontodirektiivin liitteiden tarkistustyöhön, uuden arvion laatiminen Suomen uhanalaisista eliölajeista, lajistonsuojelun toteutusohjelman kokoaminen ja toimeenpano sekä Etelä-Suomen metsien monimuotoisuusohjelman (METSO) toisen vaiheen tehtäviin osallistuminen

Tulostavoitteet 2009:

- EU-rahoitteisissa ALARM- ja COCONUT-tutkimushankkeissa tuotetaan uutta tietoa ilmastonmuutoksen ja maankäytön merkityksestä luonnon monimuotoisuudelle sekä arviointeja ilmastonmuutoksen vaikutuksista pohjoisille lintulajeille ja perhoslajeille.
- Osallistutaan eurooppalaisen biodiversiteettitutkimuksen huippuosaamisen verkoston (ALTER-Net) toimintaan mm. vetämällä osaprojektia, jossa tarkastellaan biodiversiteetin suojelun eri vaihtoehtoja.
- EU-rahoitteisessa vuonna 2009 alkavassa tutkimushankkeessa SCALES tarkastellaan biodiversiteetin säilyttämistä eri mittakaavan tasoilla mm. maatalousympäristön perhosaineistoihin ja Naatura 2000-verkoston perustuen.
- Ketojen ja tuoreitten niittyjen hoidon samoin kuin paahdeympäristöjen luonnonhoidon suunnittelun tueksi tuotetaan uutta tietoa.
- Monimuotoisuuden tilaa kuvaava mittaristo valmistuu yhteistyössä muiden tutkimuslaitosten kanssa ja biodiversiteetti-indikaattoreita esittelevä internet-sivusto viimeistellään.
- Yhteistyössä muiden tutkimuslaitosten kanssa tuotetaan uutta tietoa luonnoltaan arvokkaiden maatalousalueiden määrittelystä maatalouden ympäristötuen vaikutusten seuranta tutkimuksessa (MYTVAS3).
- Osallistutaan Etelä-Suomen metsien monimuotoisuusohjelman (METSO) toisen vaiheen toimeenpanoon ja seurantaan sekä ekologisten ja yhteiskunnallisten vaikutusten arviointiin.
- Toimitaan asiantuntijana ja koordinaattorina luontotyyppien uhanalaisuuden arvioinnin jatkotyössä ja osallistutaan toimintasuunnitelman laatimiseen uhanalaisten luontotyyppien tilan parantamiseksi.
- Koordinoidaan puutteellisesti tunnettujen lajien tutkimusohjelmaa (PUTTE) ja tuotetaan uutta tietoa uhanalaisten ja taantuneiden lajien geneettisestä diversiteetistä lajistonsuojelun tueksi.

Kestävä kulutus ja tuotanto**Toiminnan yleiset tavoitteet 2009–2010:**

Tutkimusta kohdennetaan entistä voimakkaammin tukemaan luonnonvarojen säästävää käyttöä ja ympäristövaikutusten vähentämistä kulutuksessa ja tuotannossa. Erityisesti paneudutaan arviointi- ja ratkaisumalleihin kasvihuonepäästöjen vähentämisen näkökulmasta.

SYKE parantaa tiedollisia ja menetelmällisiä valmiuksia kulutuksen ympäristövaikutusten vähentämiseksi sekä jätteiden synnyn ehkäisemiseksi ja jättemateriaalien hyödyntämisen tehostamiseksi. Elinkaariajatteluun perustuvissa kokonaistarkasteleissa parannetaan tietämystä toimenpiteiden kustannusvaikutuksista sekä erityisesti energian, liikenteen ja kaupan ympäristövaikutuksista. Vesihuollossa painottuvat riskien hallinta ja ekotehokkaat ratkaisut.

Valtakunnallisen jätesuunnitelman ja alueellisten jätesuunnitelmien toteuttamista sekä jätelainsäädännön kokonaisuudistusta tuetaan asiantuntijapalveluin. Seurantaan palvelemaan otetaan käyttöön uusia jätesuunnitelmien toteutumista kuvaavia indikaattoreita.

Tulostavoitteet 2009:

- Tuotetaan uutta tietoa:
- Eri toimialojen ja tuoteryhmien materiaalivirroista sekä kotitalouksien kulutuksen, erityisesti erilaisten asumismuotojen elinkaariaikaisista ympäristövaikutuksista haitallisten vaikutusten minimoimiseksi.
- Tuotteiden ja palveluiden ilmastovaikutuksiin liittyvistä hiilijalanjäljistä ilmastonmuutoksen hillinnän tueksi.
- Bioenergian tuotanto- ja käyttöketjujen ympäristövaikutuksista ja leväbiomassan hyödyntämisestä bioenergian tuotannossa kestävä bioenergiapolitiikan tueksi.
- Reaaliaikaisen energiankulutuksen seurantajärjestelmien hyödyllisyydestä energian käytön vähentämisessä.
- Tuotekohtaisista ympäristötavoitteista, energiatehokkuuden huomioon ottamisesta ja kestävyden mittaustavoista julkisten hankintojen kestävyden edistämiseksi.
- Teollisuuden sivutuote- ja jätevirtojen hyötykäytöstä tutkimalla niiden ympäristökelpoisuuden arviointimenetelmien soveltuvuutta. Selvitetään pilaantuneen maan ja maarakennukseen soveltuvien jäteperäisten materiaalien hyötykäytön edellytyksiä TEKES-rahoitteisessa KaaPinta-projektissa 2008–2009.
- Mahdollisuuksista vähentää eri jätelajien ympäristövaikutuksia erilaisilla hyötykäyttö- ja jätehuoltoratkaisuilla.
- Jätevesipuhdistamoiden energiataloudesta, jätevesilietteen energiasisällön hyödyntämisestä ja kasvihuonekaasutaseista tarkastelemalla erilaisia prosessivaihtoehtoja.
- Euroopan tulevaisuuden kuljetusskenaarioiden päästöistä vuoteen 2050.
- Ekoteollisen puiston ympäristövaikutuksista Kymenlaakson alueelta.
- Laaditaan erillisselvityksiä ja tuotetaan asiantuntijapalveluita jätelainsäädännön kokonaisuudistuksen tueksi.

Haitalliset aineet, kemikaalit ja GMOt

Toiminnan yleiset tavoitteet 2009–2010:

Haitallisten aineiden tutkimuksessa painottuvat maaperän suojelun sekä pohjavesivaikutusten yhdenmety tutkimus, haitallisten aineiden ympäristökäyttäytymisen arviointi mallien avulla, riskien arvioinnin ja hallinnan kokonaisvaltainen käsittely sekä haitallisten aineiden seurannan edelleen kehittäminen riskienhallinnan ja kansainvälisten velvoitteiden tarpeisiin. Erityisenä kohteena on haitallisten aineiden tutkimuksen kehittäminen Jyväskylän alueellisessa toimipaikassa.

Maaperän tilan tietojärjestelmää täydennetään ja ylläpidetään niin, että tieto pilaantuneista kohteista on tarkempaa ja paremmin kaikkien tarvitsijoiden saatavilla. Riskikohteiden kunnostusmenetelmien arvioinnissa ja käyttöönnotossa edistetään innovatiivisia ja ekotehokkaita menetelmiä ja varmistetaan toteutusten laatu entistä paremmin. Suunnitelmakaudella osallistutaan EU:n valmistumassa olevan maaperänsuojeludirektiivin kansalliseen toimeenpanoon.

EU:n uudistuva kemikaali-, biosidi- ja kasvinsuojelulainsäädäntö sekä torjunta-aineiden kestävä käyttöä koskeva strategia edellyttävät sekä voimavarojen kohdentamista että kemikaalivalvonnan menettelytapojen muuttamista. REACH-asetuksen toimeenpanon valvonta käynnistetään ja hoidetaan valvojien ohjaamista ja koulutusta. SYKE osallistuu kansallisen kemikaaliohjelman suositusten toteuttamiseen.

Tulostavoitteet 2009:

- Tuotetaan uutta tietoa:
 - Nitraatin poistosta turkistarhojen pilaamasta maaperästä ja pohjavedestä. Tulosten pohjalta julkaistaan ohjeistus turkistarha-alueiden kunnostuksesta.
 - BAT- ja BEP-periaatteiden soveltamisesta pilaantuneiden maiden käsittelyssä. Tehdään ehdotus toissijaisten rahoitusjärjestelmien kehittämiseksi pilaantuneen maa-alueen kunnostuksessa.
 - Genomiikan työkalujen käytöstä kasvitorjunta-aineilla saastuneen maaperän biopuhdistuksessa ja lisätään kansainvälistä yhteistyötä Intian ja Suomen välillä osallistumalla yhteiseen pestisidien biopuhdistusprojektiin.
 - Tehdään esiselvitys lääkkeiden ja kosmetiikan ympäristövaikutuksista.
- Parannetaan riskinarviointia ja riskinhallintaa:
 - Kehittämällä pilaantuneiden maa-alueiden riskienhallinnan tukijärjestelmää, jotta sillä voidaan arvioida erilaisten kunnostusratkaisujen ja maa-ainesten käsittelyvaihtoehtojen ekotehokkuutta alueellisella tasolla (PIRRE2).
 - EU-hankkeessa NoMiracle tuotetaan tarkastelu kumuloituvien ja useiden samanaikaisten riskien hallinnan tueksi.
 - Selvittämällä voimassa olevien kansainvälisten pilaantuneiden maiden kenttätutkimusnormien ja -ohjeiden soveltuvuus Suomen oloihin. Tuloksia hyödynnetään pilaantuneiden alueiden riskinarvioinnissa.
 - Lisätään SYKEN tekemän muuntogeenisten eliöiden riskinarvioinnin ja -hallinnan vaikuttavuutta uudistamalla kansallisia toimintamalleja, osallistumalla aktiivisesti kansainväliseen ympäristöriskien arvioinnin kehittämiseen sekä julkaisemalla Suomen Akatemian ESGEMO-tutkimusohjelmassa tuotetut tulokset.
 - Osallistutaan EU:n prioriteettiainedirektiivin toimeenpanoon muun muassa arvioimalla metallien, erityisesti elohopean ja kadmiumin luontaisia

taustapitoisuuksia erilaisissa vesistöissä ympäristölaatumormien soveltamista varten.

- Toimeenpannaan kansallisen kemikaaliohjelman suosituksia muun muassa jatkamalla selvitystä tiettyjen haitallisten aineiden, erityisesti POP-yhdisteiden, päästölähteistä, päästöjen merkittävyydestä ja vähentämiskeinoista. Vaikutetaan EU-lainsäädännön kehittämiseen niin, että markkinoille luovuttajan vastuu tuotteen turvallisuudesta laajenee myös ympäristöturvallisuuteen.
- Hyödynnetään SYKEN sisäistä ja ulkoista yhteistyöverkostoa nanoteknologian alueella ja luodaan edellytyksiä ympäristövaikutustutkimukselle ja riskienarvioinnille. Osallistutaan OECD:n ja EU:n nanoturvallisuustyöhön sekä pohjoismaisen nanomateriaalien testausohjelman koordinointiin.

1.2.1.5

Vesiensuojelu ja vesivarat

Toiminnan yleiset tavoitteet 2009–2010:

Vesiensuojelun ja vesivarojen tutkimuksella ja asiantuntijapalveluilla tuetaan valtioneuvoston vesiensuojelun suuntaviivat 2015 -periaatepäätöksen toimeenpanoa ja toteutumisen seuranta. Tuetaan vesienhoidon järjestämisestä annetun lain sekä tulvadirektiivin ja meristrategiadirektiivin toimeenpanoa tavoitteena kustannustehokas suunnittelu ja seuranta. Tutkimuksen ja asiantuntijapalveluiden suuntauksessa otetaan huomioon myös Suomen vesiohjelman, kansainvälisen vesistrategian sekä muiden uusien ohjelmien linjaukset. Ohjelmien tavoitteena on parantaa vesialan osaamista Suomessa sekä lisätä vesialan osaamisen ja teknologian vientiä.

Vesistöalueiden ja vesivarojen hoidon ja suojelun suunnittelussa ja tutkimuksessa korostuvat kokonaisvaltaiset tarkastelut, joilla etsitään yhteiskunnallisesti kestäviä ratkaisuja vesiensuojeluongelmiin sekä edistetään vesivarojen kestäväää käyttöä.

Vesistöalueiden monitavoitteista hallintaa varten kehitetään keskenään vuorovaikutuksessa olevia mallijärjestelmiä, vuorovaikutteista suunnittelua tukevia käytäntöjä ja menetelmiä sekä vesiensuojelutoimenpiteiden kustannustehokkuuden ja hyötyjen arviointia. Energia- ja ilmastokysymyksiin liittyvää vesienhoidon ja vesiensuojelun tutkimusta vahvistetaan.

Hydrologisessa palvelussa korostuu reaaliaikaisuus ja sen edellyttämät operatiiviset vaatimukset. Toiminnan suunnittelussa otetaan huomioon mittaus- ja tietojärjestelmien käyttöön liittyvien riskien hallinta. Hydrologisia aineistoja, malleja, tietojärjestelmiä ja paikkatietoja käytetään myös selvitetessä ilmastonmuutoksen vaikutuksia sekä kehitettäessä valuma-alueiden vesitalouden ja ravinnekuormituksen hallintaa.

Yhdyskuntien ja haja-asutusalueiden vesihuollon kehittämisen painopiste on maankäytön ja rakentamisen ohjauksessa ja kiinteistökohtaisten jätevesien käsittelyn toimivuudessa. Pohjavesien suojelun painopisteitä ovat pohja- ja pintavesien väliset yhteydet, maa-ainesten käytön vaikutukset sekä seurantojen yhteensovittaminen ja kokonaishallinta.

Tulostavoitteet 2009:

- Tuetaan ministeriötä vesienhoidon suunnitteluun, yhdyskuntajätevesi- ja nitraatidirektiiviin sekä pohjavesidirektiiviin ja velvoitetarkkailujen uudelleenjärjestämiseen liittyvissä kysymyksissä. Käynnistetään valuma-aluejärjestelmän uudistamisen 1. vaihe (2009–2010)
- Huolehditaan vesienhoitosuunnitelmien valtakunnallisen yhteenvedon koamisesta.

- Tuotetaan Euroopan kattavat vesiskenaariot EU:n SCENESis hankkeessa. Tunnistetaan ilmastonmuutoksen haitalliset vaikutukset vesihuollossa, arvioidaan niihin sopeutumisen tarve ja keinot. Jatketaan pohjavesivarojen ilmastomuutosskenaarioiden tekemistä uusille pohjavesialueille.
- Kehitetään hydrologiseen simulointiin ja paikkatietoaineistoihin perustuvaa koko Suomen kattavaa vesistöjen ja Itämeren ravinnekuormitusmallia ja tuotetaan typen kulkeutumiseen liittyvät ilmastomuutosskenaariot.
- Vesiensuojelun suunnittelua tukevien allasmallien (COHERENCE ja MyLake) kehitystä jatketaan liittämällä malleihin rehevöitymisosan lisäksi haitallisten aineiden kulkeutumisen sekä orgaanisen aineen hajoamisen kuvaukset. Malleja testataan yhdessä kohteessa vuoden 2009 aikana.
- Karvianjoen tulevaisuustarkastelut (KARTUTA) -hankkeessa luodaan vesienhoidon ja kunnostuksen strategiavaihtoehtoja yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa skenaariolähestymistapaa soveltamalla.
- Arvioidaan valtakunnallista vesistöjen kunnostustarvetta sekä rehevyysongelmiin vähentämisen ja tilan parantamisen menetelmiä, laaditaan toimintamalli järvikunnostuksen suunnittelun tueksi ja jalostetaan Vesienhoidon kustannustehokkaat menetelmät ja monitavoitteiset toimintatavat -hankkeen (VEKUME) tulokset palvelemaan suunnittelua ja päätöksentekoa. Laaditaan suositukset Natura-alueiden ja muiden tärkeiden lintuvesien kunnostuksen ja hoidon tueksi
- Kehitetään ja testataan vuosina 2009–2011 purojen valuma-aluekohtaisia luonnonmukaisia menetelmiä ja toimintamalleja tavoitteena uomien rakenteellisen tilan parantaminen ja vesiensuojelun edistäminen.
- Parannetaan automaattisten vedenlaatumittausten liittymää ympäristötietokantoihin ja testataan reaaliaikaisten mittaustulosten käyttöä mallinnuksen tukena (CatchLake2 -hanke).
- Kehitetään seuranta-asemien tietojärjestelmien yhteiskäyttöä sektorihallinnossa (liittyy mm. uuteen konsortioon).

1.2.1.6

Merentutkimus ja -suojelu

Toiminnan yleiset tavoitteet 2009–2010:

SYKEN uudistunut merentutkimus tuottaa tutkimustietoa erityisesti Itämeren suojelemaan palvelevan päätöksenteon tueksi. Painopisteitä tiedon tuotannossa ovat Itämeren ekosysteemin rakenne ja toiminta, niissä tapahtuvat muutokset sekä syyt muutoksiin. Monitieteellisissä tutkimuksissa yhdistyvät merestä tehtävät havainnot, kokeelliset tutkimukset, yhteiskuntatieteelliset tarkastelut ja numeeristen mallien kehittäminen.

Tutkimuksessa painottuu erityisesti suojelun politiikkavaihtoehtojen yhteiskunnallisten, taloudellisten ja sosiaalisten vaikutusten arviointi (Stern-arvio). Tavoitteena on löytää kustannustehokkaimmat ja vaikuttavimmat keinot Itämeren tilan parantamiseen. Useat SYKEN tutkimusohjelmat ja yksiköt tuottavat tietoa näiden tarkastelujen tueksi.

SYKEN merikeskus ylläpitää ja koordinoi SYKEN meriverkkoa, joka muodostaa kiinteän yhteistyöelimen SYKEN kaikille merentutkimukseen ja merensuojeluun liittyville toimintoille. Näitä toimintoja ovat laboratorioanalytiikka ja sen kehittäminen, referenssilaboratoriot toiminta, öljyntorjunta, suojelupolitiikan tutkimus, valuma-alue tutkimus, kaukokartoitus, globaalimuutosten tutkimus, haitallisten aineiden seuranta ja riskien tutkimus sekä luonnon monimuotoisuuden kartoitus ja tutkimus. SYKEN merikeskus ylläpitää merentutkimuksen tarvitsemaa tutkimusinfrastruktuuria, mu-

kaan lukien tutkimusalukset Aranda ja Muikku sekä laboratoriotilat Kumpulassa, ja varmistaa sen kehittymisen kansalliseksi tutkimusinfrastruktuuriksi.

Tulostavoitteet 2009:

- Merikeskus organisoituu kolmeksi tutkimusohjelmaksi, jotka aloittavat toiminnan vuoden alussa. Ohjelmat laativat toimintaa yleisellä tasolla linjaavan suunnitelman, jossa tunnistetaan keskeiset kokoavat tutkimuskysymykset, asetetaan tutkimukselliset tavoitteet ja määritellään asiantuntijapalvelut.
- Luodaan menettelyt ja toimintatavat merentutkimuksen tarvitseman tutkimusinfrastruktuurin ylläpitämiseksi ja hallinnoimiseksi.
- Käynnistetään SYKEN meriverkko, joka edistää kaikkien SYKEN merellisten asiantuntijapalveluiden ja tutkimusten koordinoitua ja tarjoaa ulkopuolisille asiakkaille palvelupisteen.
- Itämeri -portaali kehitetään toimimaan Itämeri -tiedon kokoavana portaalina, johon tietoa tuottavat Merikeskuksen lisäksi kansalliset muut meritietoa tuottavat tahot.
- Tuetaan Euroopan meristrategiadirektiivin toimeenpanoa suuntaamalla voimavaroja tutkimuksiin, joilla parannetaan toimeenpanon edellytyksiä, ekosysteemilähestymistapa mukaan lukien.
- Osallistutaan HELCOM tila-arvioiden tuottamiseen erityisesti kuormituksen (PLC), rehevöitymisen ja biodiversiteetin aihealueilla.
- HELCOM:n toimintasuunnitelma mukaisesti kehitetään menetelmiä ympäristöstressin aiheuttamien biologisten vaikutusten arvioimiseksi Itämeressä kansainvälisissä yhteishankkeissa.
- Koordinoidaan vedenalaisen luonnon inventointiohjelman (VELMU) toteutusta ja osallistutaan karttatuotannon ja tiedonhallinnan kehittämiseen, sekä koordinoidaan LIFE+ hanketta Finnmarinet.
- Seurataan Itämeren tulokaslajeja ja selvitetään etenkin amerikankampamaneetin, petovesikirpun ja Marenzelleria viridis-monisukamadon leviämistä ja vaikutusta Itämeren ekosysteemissä.
- Toteutetaan kansainvälisiä yhteistyöhankkeita (mm. WISER, THRESHOLDS, IBAN, KnowSeas, BEAST ja PREHAB) meren tilan arviointia ja suojelutoimenpiteiden vaikutusten arviointia tukevien työkalujen ja indikaattorien kehittämiseksi.
- Osallistutaan Itämeren kustannustehokkaiden suojelutoimenpiteiden arviointi -hankkeeseen ja tuotetaan tietoa itämeren suojelupolitiikan tueksi (osallistuen ns. Itämeri Stern hankkeeseen).
- Kehitetään automaattisia seurantajärjestelmiä mm. osana Alg@line-ohjelmaa.
- Järjestetään kesäaikainen leväkukinta tiedotus yhteistyössä tietokeskuksen kaukokartoituspalvelujen kanssa, sekä tuotetaan kesän sinileväennuste.

1.2.1.7

Ympäristöpolitiikka

Toiminnan yleiset tavoitteet 2009–2010:

Ympäristöpolitiikan tutkimuksessa painottuvat arviot ympäristöpolitiikan ja sen toimeenpanon käytäntöjen vaikutuksista ja vaikuttavuudesta. Lisäksi korostuu tiedon tuottamisen, välittämisen ja hyödyntämisen sekä tietojärjestelmien kehittämisen tutkimus. Yhteiskunnallisen rakennemuutoksen ympäristöpoliittisista kysymyksistä korostuvat erityisesti energian ja luonnonvarojen hyödyntämisen analyysit. Nämä painotukset konkretisoituvat mm. aktiivisena osallistumisena sektoritutkimuksen

neuvottelukunnan tilaamien tutkimusten toteuttamiseen erityisesti luonnonvarasuunnittelun, yhdyskuntarakenteen suunnittelun ja ilmastonmuutoksen hallinnan osalta. Tutkimustuloksia käytetään ympäristöpolitiikan valmistelussa ja toimeenpanossa, suunnitelmien ja ohjelmien laadinnassa sekä laajemmassa ympäristöasioiden hallinnassa.

Ympäristöasioiden ohjauskeinoihin liittyvät palvelut kohdistuvat ympäristölupamenettelyjen keventämiseen ja tehostamiseen sekä seurantaan ja ohjeistukseen. Parhaan käytettävissä olevan tekniikan (BAT) kehittämistä laajennetaan kansallisiin ja kansainvälisiin tarpeisiin sekä integroidaan haitallisten päästöjen hallinnan vastaaviin toimintasuunnitelmiin.

Tulostavoitteet 2009:

- Tuotetaan uutta tietoa:
 - Biodiversiteetin suojelun edistämisestä lainsäädännön, metsäpolitiikan sekä metsätalouden käytäntöjen avulla.
 - Indikaattoreiden käytöstä kansallisella ja EU-tasolla kestävän kehityksen strategioiden seurannassa ja arvioinnissa. Arvioidaan indikaattoreiden käyttöön vaikuttavia tekijöitä osana Eurooppalaista POINT-hanketta.
 - Sidosryhmäyhteistyöstä alueellisten metsäohjelmien valmistelussa, monitavoitearvioinnin mahdollisuuksista Ylä-Lapin metsien käyttöä koskevan kiistan ratkaisemisessa ja Pohjois-Suomen vanhojen metsien suojelusopimukseen johtaneista tekijöistä.
 - Yksittäisen yrityksen roolista tuotelähtöisen ympäristöpolitiikan kohteena ja politiikan tekijänä.
 - Ilmastonmuutoksen integraatiosta, koherenssista ja hallinnasta Euroopassa ja Suomessa.
 - Bioenergian ja biodiversiteetin yhteyksistä ja vaikutuksista biodiversiteetin hallinnan näkökulmasta osana eurooppalaista ALTER-Net yhteistyötä.
 - Ympäristövaikutusten arvioinnin lainsäädännön toimivuudesta.
 - Lupamenettelyjen keventämisestä.
- Kehitetään yhdyskuntarakenteen ja liikenteen yhteen sovitettavan suunnittelun käyttöön menetelmiä, jotka tukevat yhdyskuntarakenteen eheyttämisen suunnittelua ja mahdollistavat tulevaisuuden yhdyskuntarakenteen mallintamista kasvihuonekaasujen arvioinnissa ja politiikkavaihtoehtojen vertailussa.
- Edistetään yhteistyössä ympäristöministeriön ja ERA-Net (EU:n tutkimuksen 6. puiteohjelmasta rahoitettavia kansallisten tutkimus- ja teknologiarahoittajien verkostoja) yhteistyökumppanien kanssa maidenvälisten rahoitusohjelmien toimivuutta ja niissä tuotetun tutkimustiedon hyödynnettävyyden edellyksiä ympäristöasioiden hallinnassa.

1.2.1.8

Laboratoriotoiminta

Toiminnan yleiset tavoitteet 2009–2010:

Valmiuksia toimia direktiivien, muiden säädösten ja kansainvälisten sopimusten edellyttämien mitta- ja tutkimusmenetelmien vertailulaboratoriona kehitetään. Painopisteitä ovat biologisiin menetelmiin liittyvän vertailulaboratoriotoiminnan kehittäminen ja yhteistyö Mittatekniikan keskuksen kanssa sopimuslaboratoriotoiminnan kehittämisessä kemian alueelle.

Uusia mittausmenetelmiä ja -tekniikoita kehitetään ja sovelletaan säädösten ja sopimusten toimeenpanon tarpeisiin. Kehitystyö tukee myös valvontaa, tutkimusta ja vertailulaboratoriotoimintaa, kuten vertailumittausten järjestämistä alan toimijoille. Painopisteitä ovat edelleen haitallisten aineiden mittausmenetelmien ja asiantuntijuuden kehittäminen sekä nanoteknologian laajoista tuotesovelluksista aiheutuvien riskien ja hyödyntämismahdollisuuksien selvittäminen ja toimenpiteet ympäristösektorilla.

Ympäristöhallinnon laboratoriotoiminnan koordinoitua jatketaan. Laboratorioverkoston osaamista, toiminnan tuottavuutta sekä mittariston hyödyntämistä toiminnan kehittämisessä parannetaan edelleen. Kehitetään laboratoriotoiminnan toiminnallisia ja mahdollisia rakenteellisia ratkaisuja ympäristöhallinnossa sekä MMM:n hallinnonalan tutkimuslaitosten kanssa.

Tulostavoitteet 2009:

- Jatketaan pohjaeläinmenetelmiä koskevaa vertailulaboratoriokehitystyötä tavoitteena laajentaa vertailulaboratorion pätevyysaluetta pohjaeläinmenetelmillä vuonna 2010. Vuoden 2009 aikana selvitetään mahdollisuudet hyödyntää työssä MTL:ltä SYKEen siirtyvää akkreditoitua pohjaeläinten analyysi- ja näytteenottoa vertailulaboratorion kehittämisessä
- Luodaan toimintamalli merianalytiikan ylläpidolle ja kehittämiselle.
- Selvitetään MTL:stä siirtyneen laboratoriotoiminnan ja SYKEen laboratoriotoiminnan laatu- ja järjestelmien yhdistäminen, päämääränä yksi akkreditoitu pätevyysalue, joka sisältää kaikki menetelmät vuoden 2010 loppuun mennessä.
- Sovitaan Säteilyturvakeskuksen (STUK) kanssa säännöllisten radonvertailujen järjestämisestä STUK:n säteilyvalvonnan tueksi sekä muusta mahdollisesta yhteistyöstä. Selvitetään MTL-STUK sopimuksen vaikutus vuonna 2009 solmittavaan SYKE-STUK sopimukseen.
- Jatketaan yhteistyötä Mittatekniikan keskuksen kanssa kemian alan sopimuslaboratoriotoiminnan kehittämiseksi. Vuonna 2009 jatketaan laitteiston ja menetelmän kehittämistä sekä akkreditoidaan isotooppilaimennusmenetelmä. Tavoitteena on saada sopimuslaboratoriostatus vuonna 2010.
- Aloitetaan hanke teollisesti valmistettujen nanopartikkeleiden määrittämiseksi ympäristönäytteistä.
- Päästölähteiden kartoittamiseksi ja ympäristöpitoisuuksien määrittämiseksi kehitetään valmiudet perfluorattujen yhdisteiden ja heksabromisyklododekaanin määrittämiseksi vedestä ja sedimentistä.
- Jatketaan prosessiohjautuvan toimintamallin kehittämistä palvelujen sujuvuuden ja laadun parantamiseksi myös vertailulaboratoriotoiminnan osalta. Tavoitteena on siirtyä prosessimaiseen toimintaan vuonna 2010.
- Arvioidaan tuotekohtaisen kustannustiedon tuottamista koskevassa laboratorioverkon hankkeessa kehitetyn laskentamallin soveltuvuus laboratorioverkon hintojen muodostamiseen ja kilpailukykyyn vertailuun muihin vastaavia palveluja tarjoaviin yrityksiin nähden.
- Selvitetään tulisiko ja missä laajuudessa alueellisten ympäristökeskusten laboratoriotoiminta yhdistää organisatorisesti SYKEen ja miten muu laboratoriotoiminta järjestetään ottaen huomioon mahdollisuudet MMM:n tutkimuslaitosten kanssa laboratoriotoimintojen yhteistoimintaan ja yhdistämiseen.

Geoinfomatiikka ja alueiden käyttö

Toiminnan yleiset tavoitteet 2009–2010:

Geoinfomatiikan tutkimus- ja kehittämistoiminta tähtää ympäristön operatiiviseen seurannan menetelmien kehittämiseen (lumi, vesien laatu, maanpeite sekä öljyvaHINGOT). Keskeisenä tavoitteena on luonnonvaroja ja ympäristöä koskevien tietojen ja tietojärjestelmien täysimittainen hyödyntäminen kansallisesti ja kansainvälisesti sekä tiedon tuottaminen politiikan ja päätöksenteon tueksi.

Kehittämistoiminnassa varmistetaan tietojen ja järjestelmien yhteensopivuus EU:n velvoitteiden (kuten Inspire-direktiivi) ja ohjelmien (kuten GMES/Kopernikus-ohjelma) kanssa. Järjestelmiä kehitetään edelleen palvelemaan paremmin ilmastonmuutostutkimusta ja sopeutustoimien arviointia. Yhdyskuntarakenteen seurantajärjestelmä ja elinympäristön seurannan tietojärjestelmä yhdistetään käyttäjiä paremmin palvelevaksi kokonaisuudeksi.

Alueidenkäytön haasteina ovat asumisen, maankäytön ja liikennejärjestelmien yhteensovittaminen siten, että väestön, elinkeinojen ja ympäristön tasapainoinen kehitys voidaan turvata. Tietojärjestelmien hyödyntämisessä kiinnitetään erityisesti huomiota kaupunkiseutujen kehittämiseen liittyvään tutkimukseen.

Ympäristöhallinnon paikkatietoinfrastruktuuria, kaukokartoituksen operatiivista toimintaa ja alueidenkäytön tietojärjestelmiä sekä näiden käyttöä kehitetään osana yleistä tukipalveluprosessia sekä SYKEN omaa toimintaa.

Tulostavoitteet 2009:

- Parannetaan geoinfomatiikan ja alueidenkäytön aineistojen saatavuutta mm. lisäämällä uusia aineistoja ja palveluja ympäristöhallinnon Oiva-internet-palveluun.
- Varmistetaan geoinfomatiikan ja alueidenkäytön järjestelmien, aineistojen ja palvelujen saatavuus uudessa aluehallintorakenteessa sekä edistetään niiden laajempaa käyttöä
- GMES/Kopernikus (Global Monitoring for Environment and Security) Precursor maanpeitteen tulkintaprojekti Corine 2006 valmistuu vuonna 2009. Tuloksia voidaan hyödyntää mm. valuma-aluemallinnuksessa, luonnon monimuotoisuuden muutosten seurannassa, aluesuunnittelussa sekä pohja-aineistona useille muille seurannoille.
- Tehdään uuden internet-pohjaisen karttakäyttöliittymän teknologia-alustan testaus, valinta ja pilotointi, jotta keskeisten järjestelmien (HERTTA, OIVA) karttakäyttöliittymän toimivuus voidaan varmistaa tulevaisuudessa.
- Arvioidaan yhdyskuntarakenteen kehittymistä vuoteen 2050, jotta voidaan laskea tulevan yhdyskuntarakenteen aiheuttamia kasvihuonekaasupäästöjä ja eri toimenpiteiden vaikutusta päästöihin.
- Yhteistyössä YM:n kanssa määritetään rakennettuun ympäristöön liittyvät T&K-toiminnan ja asiantuntijapalveluiden tarpeet ja mahdollisuudet.

Ympäristön seuranta

Toiminnan yleiset tavoitteet 2009–2010:

Ympäristön seurantaa kehitetään ja toteutetaan uudistetun seurantaohjelman mukaisesti. Tavoitteena on aiempaa voimakkaampi seurannan tarvelähtöisyys, seurantatu-

losten hyödyntämisen ja vaikuttavuuden varmistaminen sekä kustannustehokkaiden toimintatapojen ja tekniikoiden kehittäminen ja tehokas hyödyntäminen.

Tulostavoitteet 2009:

- SYKE valmistelee täsmennetyt ohjeet uuden seurantaohjelman mukaiseksi näytteenotto-ohjelmaksi. Seurantaohjelmassa tarvittavien biologisten määrittysten hankinta koordinoidaan keskitetysti SYKEssä. Osana vertailulaboratoriotointia järjestetään pohjaeläinmäärittysten vertailukoe ja vesikasvisuurantojen menetelmä- ja laadunvarmennuskoulutus.

1.2.1.11

Öljy- ja kemikaalivahinkojen torjunta

Toiminnan yleiset tavoitteet 2009–2010:

Ympäristövahinkojen torjunnassa kehitetään erityisesti Suomenlahden torjuntavalmiutta sekä riskien hallintaa. Öljytorjuntaan tarkoitettu monitoimialus hankitaan puolustusvoimien kanssa, öljytorjunta-aluksia peruskorjataan ja selvitetään Rajavartiolaitoksen kanssa mahdollisten öljytorjuntaan soveltuvien uusien monitoimialusten hankkimista. Lisäksi selvitetään muita Öljytorjuntavalmius merellä -työryhmän (ÖTVA) loppuraportin ehdotuksia.

Naapurivaltioiden ja Itämeren muiden valtioiden kanssa kehitetään öljyvahinkojen torjuntavalmiudelle asetettavia vaatimuksia ja tuetaan mahdollisuuksien mukaan Viroa ja Venäjää valmiuden parantamisessa. Kovaan merenkäyntiin ja jääolosuhteisiin soveltuvia torjuntamenetelmiä sekä kemikaalivahinkojen torjunnassa korostuvat kansainväliset T&K-projektit sekä yhteistyö IMO:n (International Maritime Organisation), EU:n ja HELCOMin kanssa samoin kuin yhteistyö Viron ja Venäjän viranomaisten kanssa.

Tulostavoitteet 2009:

- Rannikon ja sisämaan ympäristövahinkojen torjuntavalmiutta tehostetaan aluepelastuslaitosten ja alueellisten ympäristökeskusten kanssa uusimalla ja täydentämällä valtion ja pelastuslaitosten öljytorjuntavalmiuden kehittämisestä laaditun kokonaisselvityksen ja uuden öljytorjuntaohjeen mukaisesti pelastuslaitosten torjuntakalustoa. Torjuntakaluston saatavuutta parannetaan valtion, kuntien ja yksityisten palveluntarjoajien yhteistyöllä. Valmistellaan uusi öljytorjuntaohje, jossa määritellään tavoitteet pelastuslaitosten öljytorjuntavalmiudelle.
- Käynnistetään uuden öljytorjuntakeskuksen toiminta.
- Tehostetaan päästöjen valvontaa Suomen aluemerellä ja talousvyöhykkeellä muun muassa ottamalla käyttöön uudet valvontalentokoneiden öljypäästöjen valvontalaitteet ja jatkamalla öljypäästöjen satelliittivalvontaa sekä päästövalvonnan kansainvälistä yhteistyötä.
- Toteutetaan öljy- ja kemikaalivahinkojen torjuntaan soveltuvan monitoimialuksen hankinta yhdessä merivoimien kanssa tavoitteena saada alus käyttöön viimeistään vuoden 2011 alussa.
- Valtion ja kuntien öljytorjuntavalmiuden kehittämisestä laaditun kokonaisselvityksen ja Öljytorjuntavalmius merellä -työryhmän (ÖTVA) ehdotuksen mukaisesti suunnitellaan valtion öljytorjunta-alusten peruskorjauksia, mahdollisia uusien monitoimialusten hankintoja sekä muita ehdotettuja mahdollisuuksia.

- Laaditaan ympäristöministeriön johdolla ja SYKE-työryhmän ehdotuksen mukaisesti valmiussuunnitelma todella suurten ja pitkäkestoisten öljyvahinkojen torjunnan järjestämisestä, johtamisesta ja viestinnästä.

1.2.1.12

Tutkimuksen ja asiantuntijapalveluiden alueellistaminen

Toiminnan yleiset tavoitteet 2009–2010:

SYKEN tarkoituksena on alueellistaa toimintamomentilta ja ulkopuolisella rahoituksella palkattua henkilöstöä niin, että alueellisiin toimipaikkoihin alueellistetaan vuoteen 2015 mennessä noin 100 htv. Alueellisten toimipaikkojen suunnitelmalliseksi kehittämiseksi SYKE laatii niiden toiminnan ja voimavarojen kehittämissuunnitelmat vuoteen 2015 asti.

Tulostavoitteet 2009:

- Toteutetaan Joensuun, Jyväskylän ja Oulun toimipaikoille vuoteen 2011 ulottuvaa kehittämissuunnitelmaa.
- Luovutaan SYKEN laboratoriotutkimuksesta Kuopiossa ja järjestetään SYKEN Kuopion työntekijöiden siirtyminen Kuopion työssäkäyntialueella vastaaviin tutkimustehtäviin.
- Toteutetaan yhdessä Kainuun ympäristökeskuksen kanssa Ystävyyden puiston tutkimuskeskuksen tutkimusstrategiaa.
- Kartoitetaan alueellistettavia asiantuntijapalveluita ja laaditaan alustavat suunnitelmat alueellistamisesta.

1.2.2

Tukipalveluiden keskeiset tehtävät

1.2.2.1

Hallintopalvelut

Toiminnan yleiset tavoitteet 2009–2010:

Hallintopalveluissa suunnataan resursseja ydintoimintoja ja johdon päätöksentekoa tukevaan tiedon analysointi- ja raportointitoimintaan. Hallintotehtäviä tukevien sähköisten järjestelmien ja palveluiden sekä niihin liittyvien prosessien kehittämistä jatketaan. Hankinnoissa käytetään mahdollisimman paljon Hanselin puitesopimuksia sekä hallinnonalan yhteiskilpailutuksia.

Tulostavoitteet 2009:

- Projektinhallinta- sekä työajanseuranta- ja raportointijärjestelmä TAIKA otetaan tuotantokäyttöön.
- Laaditaan SYKEN matkustuspolitiikka ja tehostetaan sisäisiä matkustukseen liittyviä prosesseja. Otetaan käyttöön matkojen itsevarausjärjestelmä.
- SYKEN sisäisiä hankintaprosesseja tehostetaan ja otetaan käyttöön valtion yhteinen tilauksenhallintajärjestelmä.
- Valtion henkilöstöhallinnon yhteisten raportointi- ja käyttöjärjestelmien (TAHTI, Heli) hyödyntämistä tehostetaan ja otetaan käyttöön valtion yhteinen henkilöstön sähköinen asiointijärjestelmä ESS.

- SYKEN Helsingin toimitilojen kehittämistä jatketaan ja valmistellaan alueellisten toimipaikkojen toimitilasuunnitelmia.

1.2.2.2

Tietohallinto

Toiminnan yleiset tavoitteet 2009–2010:

Tulevina vuosina toteutuu useita valtionhallinnon rakenteellisia muutoksia, jotka vaikuttavat merkittävästi tietohallintostrategiaan ja IT-palveluiden järjestämiseen. Muuttuneessa ympäristössä korostuu ympäristötietovarantojen ja -tietojärjestelmien korkea laatu ja käytettävyys, tuottavuus, hyvä yhteistyö ulkoisten asiakkaiden ja kumppanien kanssa sekä palvelujen joustava tarjoaminen poikkihallinnollisesti. Aluehallintouudistuksen ja valtionhallinnon perustietotekniikkapalvelujen uudistuksen toteuduttua SYKEN IT-palveluiden painopiste siirtyy nykyistä enemmän ympäristöhallinnon ydintoimintaa tukeviin tietojärjestelmiin ja palveluihin.

SYKE osallistuu IT-hankkeiden suunnitteluun ja toteutukseen ja hoitaa ympäristöhallinnon IT-palvelukeskustehtäviä. SYKE huolehtii omalta osaltaan alueellisten ympäristökeskusten ja lupavirastojen ICT-toimintojen jatkumisesta keskeytyksettä. Valtion IT-palvelukeskuksen palveluja otetaan käyttöön asteittain, kun niitä alkaa olla saatavilla. Merentutkimuslaitoksesta siirtyvän toiminnan edellyttämä perustietotekniikan uudistaminen toteutetaan vuoden 2009 alkupuolella ja muiden tietojärjestelmien integrointi toteutuu asteittain tarkennetun suunnitelman pohjalta.

SYKEN tietopalveluja kehitetään sovittujen linjausten mukaisesti ympäristöhallinnon alan erikoiskirjastona, joka koordinoi yhteistyötä, karsii päällekkäisiä tehtäviä, kehittää yhteisiä työvälineitä ja järjestelmiä sekä huolehtii yhteisten menettelyohjeiden laatimisesta. Merentutkimuslaitoksesta siirtyvät kirjastopalvelut yhdistetään osaksi ympäristöhallinnon kirjastopalveluja.

Tulostavoitteet 2009:

- Viedään loppuun tietotekninen perusarkkitehtuuriuudistus, joka pitää sisällään mm. työasemakäyttöjärjestelmän ja työkaluohjelmistojen vaihdon, sekä verkko- ja etäpalvelu-uudistukset.
- Uudistetaan palvelin- ja tallennusratkaisut palvelemaan nykyaikaisia vaatimuksia. Työ valmistuu 2010 loppuun mennessä.
- Toteutetaan ALKU-hankkeen edellyttämät muutokset tietojärjestelmiin ja tietotekniikkapalveluihin.
- Toteutetaan MTL:n perustietotekniikan uudistus ympäristöhallinnon perusarkkitehtuurin mukaiseksi. Suunnitellaan MTL:n ydintoiminnan tietojärjestelmien edellyttämät muutostyöt yhteistyössä substanssiasiantuntijoiden kanssa.
- Toteutetaan Koekalastustietojärjestelmä yhdessä MMM:n ja RKTL:n kanssa.
- TIVA hankkeen 2-vaihe etenee suunnitellusti. Hankkeessa valitaan ja toteutetaan tiedonhallintajärjestelmä raportointityön tehostamiseksi ja laadun parantamiseksi. Toteutetaan uusi ympäristötiedon internet-käyttöliittymä, jonka kautta tarjotaan käyttäjystävällisesti sekä perus- että tulkittua ympäristötietoa. Samassa yhteydessä valitaan ja otetaan käyttöön uudet tietovarastointi- ja raportointiohjelmistot. Työ valmistuu 2010.
- ATK-ajokortin B-osion on suorittanut 80 % sykeläisistä vuoden 2010 loppuun mennessä.

Viestintä ja verkkopalvelut

Toiminnan yleiset tavoitteet 2009–2010:

Viestintä toimii entistä enemmän verkottuneesti ja poikkihallinnollisesti. Erityisesti verkkopalveluja toteutetaan yhteistyössä uudistuneen aluehallinnon kanssa. Sisäisten ja ulkoisten viestintäpalveluiden käyttökelpoisuutta lisätään kehittämällä ajankohtaisviestintää, sähköistä tietopalvelua sekä kohdentamalla viestintää tietyille painopisteille.

Tulostavoitteet 2009:

- Tehdään SYKEN erityistilanneviestintäohjeet.
- Käynnistetään ALKU-hankkeen aiheuttamat muutokset viestinnässä.
- Valmistellaan ja avataan uudistettu Itämeri-portaali

Laadun hallinta

Toiminnan yleiset tavoitteet 2009–2010:

Tulevina vuosina erityisiä kehittämiskohteita ovat sisäinen yhteistyö, palvelunäkökulman vahvistaminen sekä tiedon tarjoaminen asiakkaille ja sidosryhmille käyttökelpoisessa muodossa. Keskeiseksi kehittämistarpeeksi on noussut myös organisaation eri tasoilla toteutettavien, toiminnan suunnitteluun, ohjaukseen ja laatuun sekä osaamisen kehittämiseen liittyvien hankkeiden kokoaminen yhteen sekä niiden parempi koordinointi.

Tuottavuusohjelmassa korostetaan prosessien kehittämisen tärkeyttä. Prosessien yksinkertaistaminen ja käytäntöön vieni edellyttävät uutta osaamista ja uudenlaisia ratkaisuja. Tuottavuuden parantamisen kannalta resurssien joustava käyttö yli osasto- ja yksikkörajojen on tärkeää. Strategisen ohjauksen vahvistamiseen liittyy tärkeänä osana strategisten mittareiden käyttöönotto.

Euroopan laatupalkinnon mukainen kevennettynä menettelynä tehty itsearviointi keväällä 2008 ja vuoden 2008 lopulla toteutettava SYKEN kansainvälinen arviointi tuottavat aineistoa tulevien kehittämishankkeiden määrittelyn ja toiminnan suuntaamisen tueksi. SYKEN nykyinen organisaatio on voimassa vuoden 2009 loppuun, ja mahdollisia muutostarpeita tarkastellaan vuoden 2009 aikana. Uudistetut rahoitus- ja henkilöstöstrategiat tukevat osaltaan muutoksen hallintaa sekä määrittelevät tulevien kehittämislinjausten ja hankkeiden sisältöä.

Valtioneuvoston periaatepäätöksessä Yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen turvaamisen strategia (YETT, 2006) asetettujen tavoitteiden mukaisesti päivitetään SYKEN valmiussuunnitelma, osallistutaan ympäristöhallinnon valmiuden kehittämiseen ja valmiusharjoituksiin sekä edistetään ennalta varautumista YETT:ssä määritellyissä strategisissa tehtävissä ympäristöhallinnon toimialalla.

Tulostavoitteet 2009:

- Kansainvälisen arvioinnin tulokset muutetaan konkreettisiksi kehittämiskohteiksi.
- Kansainvälisen arvioinnin, sektoritutkimuksen kehityssuuntien, tuottavuusvaatimusten ja muiden toimintaympäristön muutosten valossa arvioidaan

SYKEN organisaation tarkistamistarpeet vuoden 2010 alusta ja valmistellaan mahdolliset muutokset

- Arvioidaan suunnittelu- ja rakentamistoiminnan laatutyön sekä rakennuttamispalvelujen sisältö ja tarpeet uuden tulevan aluehallinnon kannalta.

Tavoite strategiselle mittarille:

Asiakas-/sidosryhmiltä saadut arvioinnit: Tavoitteena on vuoteen 2009 mennessä kehittää ja ottaa käyttöön www-pohjainen sähköpostikysely, joka antaa yleistietoa SYKEN asiakkaiden kokemuksista SYKEstä yhteistyökumppanina palvelujen tarjoajana ja kehittäjänä.

Tarkoitus on luoda joka toinen vuosi toistettava kysely, jonka perusteella voidaan asettaa tavoitteita ja tehdä johtopäätöksiä SYKEN tuloksista ja laadun hallinnasta.

1.2.4

Rahoitus ja toiminnallinen tehokkuus

1.2.4.1

Rahoitus

Tulossopimukseen kuuluvia tutkimus- ja kehityshankkeita tehdään merkittäviltä osin yhdistämällä SYKEN budjettirahoitusta ja ulkopuolista rahoitusta mahdollisimman hyvien kokonaisuuksien luomiseksi. Budjettirahoitusta käytetään rahoittajien edellyttämään omarahoitusosuuteen, joka useimmiten on vähintään puolet hankkeiden kokonaisrahoituksesta. Ulkopuolisessa rahoituksessa tavoitteena on lisätä asteittain sen osuutta (34% vuonna 2011).

Merentutkimuslaitoksen osittaisen liittämisen seurauksena SYKELLE siirtyvät tutkimustoiminnan ja tutkimuksen infrastruktuurin resurssit sekä Itämeren suojelun tutkimusohjelman resurssit kohdennetaan uuden Merikeskuksen toimintaan.

Milj.euroa	2009 TAE	2010	2011
Suora budjettirahoitus	32,7	31,8	31,4
Ulkopuolinen rahoitus	15,5	15,8	16,1
- ympäristöministeriö *	4,0	4,0	4,0
- muu julkisen sektorin rahoitus	3,5	3,5	3,7
- budjetin ulkopuolinen rahoitus	3,5	3,8	3,9
- maksullisen toiminnan tulot	4,5	4,5	4,5
Yhteensä	48,2	47,6	47,5

* Valtioneuvoston kehyspäätöksissä tutkimusrahoitukseen tehdyt leikkaukset heijastuvat todennäköisesti SYKELLE ympäristöministeriöstä tulevaan rahoitukseen. YM:n rahoitukseen vuonna 2009 sisältyy 0,38 M€ tutkimuksen alueellistamisen rahoitusta.

Aluehallinto-, Valt-IT- ja valtion laboratorihankkeiden sekä muiden mahdollisten uudistusten rahoitusvaikutuksia ei ole huomioitu em. luvuissa.

Toiminnallinen tehokkuus**Toiminnan yleiset tavoitteet 2009–2010:**

Toteutetaan vuonna 2007 uudistetun rahoitusstrategian linjauksia ja kehittämishankkeita, jotka sisältävät mm. tuottavuusohjelman toteuttamisen edellyttämät toimenpiteet.

Tulostavoitteet 2009:

Kannattavuus: Maksullisen sekä yhteisrahoitteisen toiminnan kannattavuus vuonna 2009 on seuraava:

	Vuosi 2009
Liiketaloudellisesti hinnoitellut suoritteet	101%
Julkisoikeudelliset suoritteet	90%
Yhteisrahoitteiset hankkeet	52%

Vuonna 2010 kannattavuus pysyy samalla tasolla.

Henkilötyövuodet ja kustannukset: Henkilötyövuosien ja toiminnan kustannusten jakauma tehtäväalueittain vuonna 2009 on seuraava:

	Vuosi 2009	
Tehtäväalue	Henkilötyövuodet (htv)	Kustannukset yht. (M€)
Tutkimus	220	16
Asiantuntijapalvelut ja viranomaistoiminta	221	19
Ympäristön seuranta, tietojärjestelmät ja raportointi	87	6
Johto, sisäinen hallinto ja viestintä	67	5
Hallinnonalan tukipalvelutehtävät	38	4
Yhteensä	633	50

Tavoitteet strategisille mittareille:

Rahoitusjouston määrä: Rahoitusjoustoa lisätään. Rahoitusjoustolla tarkoitetaan sitä rahamäärää, jota ei vuoden alussa ole sidottu toiminnan ylläpitoon. Se kuvaa SYKEN mahdollisuuksia reagoida nopealla aikavälillä äkillisiin resurssitarpeisiin sekä suunnata toimintaa joustavasti. Rahoitusjousto indikoi toiminnallista tehokkuutta varmistamalla tarvittavien säästöjen syntymisen. Uusiin merkittäviin menoihin hankitaan lisärahoitus.

- SYKEN kiristyneen taloustilanteen takia sitomattoman rahoitusosuuden arvioidaan alenevan noin 0,5 milj.euroon vuoden 2009 alussa. Sitomaton rahoitusosuus pyritään lisäämään 1,5 milj.euroon vuoden 2013 loppuun mennessä.

Valikoitujen tuotteiden ja palveluiden tuottavuus: SYKE on systemaattisesti kerännyt tietoa eräiden tuotteiden ja palveluiden yksikkökustannuksista. Tarkoitus on laajentaa yksikkökustannusten arviointia nykyistä kattavammaksi niin, että sillä voidaan seurata merkittäviä resurssien käytön alueita ja arvioida tuottavuutta. Lisäksi tarkastellaan mahdollisuuksia arvioida laajempien kokonaisuuksien kuten tutkimustoiminnan tuottavuutta. Seurantajärjestelmää kehitetään yhteistyössä tilastokeskuksen kanssa ja se otetaan käyttöön 2009.

1.2.5

Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Toiminnan yleiset tavoitteet 2009–2010:

Toteutetaan vuosien 2007–2011 henkilöstösuunnitelmaa ja uusittua henkilöstöstrategiaa.

Tulostavoitteet 2009:

SYKE huolehtii Merentutkimuslaitoksesta SYKEen siirtyvien henkilöiden suunnitelmallisesta perehdyttämisestä, palkkaus- ja palvelussuhdeasioiden hoitamisesta SYKEN käytössä olevien järjestelmien ja menettelytapojen mukaisesti sekä työskentelyedellytysten (kuten toimitilat, välineet) asianmukaisesta luomisesta.

Henkilöstöstrategiaan liittyvät toimenpiteet ja hankkeet on suunniteltu ja toteutus aloitettu vuonna 2008. Vuonna 2009 toteutuksessa huomiota kiinnitetään muutoksen hallintaan, osaamisen kehittämiseen, työhyvinvointiin ja henkilöstön palkitsemisjärjestelmien toimivuuteen. Henkilöstön tilaa kuvaavaa raportointia parannetaan mm. henkilöstötilinpäätöstä ja palkkausjärjestelmän tilastointia kehittämällä.

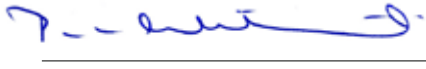
	Toteuma 2007	Arvio 2008	Tavoite 2009	2010
Työyhteisön toimivuus*	-	Toteuma 3,43	-	3,45
Henkilöstön määrä (htv)	575	575	633	618
Määräaikaisten osuus (%)	21	20	19	18
Korkeakoulututkintojen suorittaneiden osuus (%)	72	72	72	72
Henkilöstökoulutus (työpäivää/htv)	3	4	4	4
Sairauspoissaolot (työpäivää/htv)	8,6	8,0	7,8	7,6
Johtamisen erikoisammattitutkinnon suorittaneiden määrä	-	-	12	-
Ympäristöekonomian Diploma-ohjelman suorittaneiden määrä	-	-	-	19

*Työyhteisön toimivuus: Työyhteisön toimivuudesta kerätään systemaattisesti tietoa joka toinen vuosi (2006, 2008 ja 2010) menetelmällä, joka mahdollistaa laajan vertailun valtionhallinnossa. Tulokset heijastavat SYKE:n henkisten voimavarojen hallintaa. Vuoden 2008 kyselyn perusteella työtyytyväisyysindeksi on 3,43, mikä on valtionhallinnon keskimääräistä tasoa korkeampi. Tavoitteena on, että kyselyjen tulokset ovat vertailuaineistoon nähden parempia kuin valtionhallinnon organisaatioissa keskimäärin.

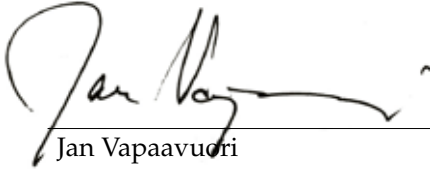
Toteuttamisen seuranta ja raportointi

Alustava, tiivis kokonaisarvio tulostavoitteiden toteutumisesta tehdään vuosittain 30.9. mennessä. Samalla raportoidaan keskeiset poikkeamat tulostavoitteiden toteutumisessa. Lopulliset raportit tulostavoitteiden toteutumisesta ja voimavarojen käytöstä toimitetaan toimintakertomuksen yhteydessä vuosittain 15. maaliskuuta mennessä.

Helsinki, 28. päivänä tammikuuta 2009

Paula Lehtomäki
Ympäristöministeri

Jan Vapaavuori
Asuntoministeri

Hannele Pokka
Kansliapäällikkö

Helsinki, 30. päivänä tammikuuta 2009

Lea Kauppi
Pääjohtaja

2 Palvelusopimus

Tähän Suomen ympäristökeskuksen ja ympäristöministeriön väliseen palvelusopimukseen on kirjattu SYKEN jatkuvaluonteiset tehtävät ministeriölle, alueellisille ympäristökeskuksille ja muille tahoille vuosina 2009–2010

2.1

Yleiset periaatteet

Suomen ympäristökeskus tukee ympäristöpolitiikan tavoitteiden ja keinojen arviointia ja valintaa sekä ympäristöpolitiikan toimeenpanon valmistelua tuottamalla ympäristöongelmien ratkaisemisen kannalta olennaista tutkimus- ja seurantatietoa sekä ympäristöhallinnon ja koko yhteiskunnan tarpeita vastaavia asiantuntija- ja viranomaispalveluja ympäristöhallinnosta 1995 annetun lain 6 § mukaisesti. Tehtävissään SYKE tulee varmistaa tuotettavan tiedon ja palvelun laatu, luotettavuus ja hyödynnettävyys. Erityistä huomiota sopimusta toimeenpantaessa kiinnitetään vuorovaikutukseen ministeriön sekä muiden sidostahojen kanssa. Nopea kehitys ympäristöalalla edellyttää myös asiakkaiden tarpeiden ja toimintaympäristön muutosten jatkuvaa tunnistamista, arviointia ja ennakoimista. SYKE sitoutuu toiminnassaan pysyväisluonteisten tehtäviensä jatkuvaan kehittämiseen ja toiminnan tehostamiseen.

Tämä sopimus kattaa SYKEN jatkuvaluonteiset asiantuntijapalvelut sekä niihin kiinteästi liittyvän pienimuotoisen kehittämistoiminnan. Palvelusopimuksen lisäksi laaditaan vuosittain tulossopimus, johon sisältyy osin myös palvelusopimuksessa kuvattuihin tehtäviin liittyviä tavoitteita. SYKEN yksiköiden vuosittain laatimissa toimintaohjelmissa voidaan tarkentaa palvelusopimuksen toimeenpanoa esimerkiksi määrittämällä minä vuosina määräajoin toistuvia tehtäviä tehdään.

2.2

Vesiensuojelu

2.2.1

Lainsäädännössä osoitetut erityistehtävät

SYKE hoitaa seuraavat lainsäädäntöön perustuvat erityistehtävät:

- *Valtioneuvoston asetus yhdyskuntajätevesistä*: SYKE huolehtii asetuksen toimeenpanon edellyttämien tietojärjestelmien tietosisällön ajantasaisuudesta, pitää ajan tasalla asetuksen täytäntöönpanon seurantaohjelmat, seuraa niiden toteutusta sekä laatii tilannekatsaukset. Tehtävään sisältyvät raportoinnit ja selvitysten laatiminen EU:lle.

- *Valtioneuvoston asetus talousjätevesien käsittelystä vesihuoltolaitosten viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla:* SYKE kokoaa tietoutta yleisesti saatavilla olevista jäteveden käsittelylaitteistoista ja menetelmistä. Lisäksi SYKE arvioi tietojen luotettavuutta ja puolueettomuutta ja ylläpitää SYKEN puhdistamotiedostoa. SYKE avustaa ministeriötä asetuksen täytäntöönpanossa ja seurannassa.
- *Laki vesienhoidon järjestämisestä:* SYKE hoitaa ministeriön määräämiä tehtäviä lain täytäntöön panemiseksi ja antaa alueellisille ympäristökeskuksille asiantuntija-apua, ylläpitää vesimuodostumarekisteriä sekä pitää rekisteriä suojeltavista alueista.
- *Valtioneuvoston asetus vesiympäristölle haitallisista aineista:* SYKE valmistelee 12 §:n mukaisen suunnitelman aineiden valinnasta, ympäristölaatuormeista sekä päästöjen ja huuhtoutumien rajoittamistoimista.
- *Maa-ainelaki (23b §):* SYKE ja alueelliset ympäristökeskukset ylläpitävät maa-ainesten ottamisen ja sen seurannan järjestämiseksi tietojärjestelmää lain mukaisista luvista, ilmoituksista ja tilan seurannasta.
- *Pohjavesidirektiivin täytäntöönpano:* SYKE tukee alueellisia ympäristökeskuksia pohjaveden hyvän tilan arvioinnissa ja tilan muutostrendien määrittämisessä.

2.2.2

Kansainvälisiin sopimuksiin ja ohjelmiin perustuvat tehtävät

SYKE hoitaa seuraavien kansainvälisten sopimusten ja ohjelmien toimeenpanossa tarvittavia asiantuntija-, koordinointi- ja raportointitehtäviä:

- Itämeren suojelusopimus
- Suomenlahtiyhteistyö
- Koillis-Atlantin suojelusopimus
- Yleissopimus jätteen ja muun aineen mereen laskemisen aiheuttaman meren pilaantumisen ehkäisemisestä
- ECE:n rajavesistösoopimus sekä vettä ja terveyttä koskeva pöytäkirja
- Suomen ja Venäjän välinen rajavesisopimus
- YK:n kestävän kehityksen komiteaan ja Johannesburgin toimintasuunnitelmaan liittyvät vesiasiat
- EUROSTAT- ja OECD-raportoinnin tietojen toimittaminen
- EEA:n Focal Point -tehtävät
- ICES Focal Point -tehtävät
- Kv. Oceanografic-komission työ
- EUR-OCEANS -network of excellence työ
- Arktisen neuvoston asiantuntijatehtävät

2.2.3

Seurannat ja tiedonhallintajärjestelmät

SYKE vastaa ympäristöhallinnon kolmivuotisen seurantaohjelman kokoamisesta ja sen toimeenpanosta yhdessä aluehallinnon kanssa. Seurantaohjelmaan kuuluvat vesien tilaan, vesien kuormitukseen sekä vesivaroihin ja niiden käyttöön liittyvät operatiiviset seurannat, mukaan lukien vesienhoidon järjestämisestä annetussa laissa edellytetyt seurannat. Keskeiset seurannan osa-alueet ovat:

- hydrologinen seuranta,
- pohjavesien seurannat
- sisävesien seurannat, ja
- rannikkovesien seurannat.
- avomeren seurannat, ml kansainväliset seurannat.

SYKE huolehtii ajantasaisesta tiedon käsittelystä, päivityksestä ja tietopalveluista sekä vastuullaan olevista tietojärjestelmistä. Tietopalveluihin liittyen SYKE tuottaa ministeriön tarpeisiin valtakunnallisia selvityksiä. SYKE huolehtii tiedon julkisesta saatavuudesta. Keskeisiä tietojärjestelmiä ovat:

- Pintavesien tilan tietojärjestelmä
- Kasviplanktonrekisteri
- Levähaittarekisteri
- Pohjaeläinrekisteri
- Hydrologinen tietokanta
- Vesistömallijärjestelmä
- Vesihuoltolaitostietojärjestelmä (VELVET)
- Pohjavesitietojärjestelmä
- Talousjätevesiasetuksen (542/2003) edellyttämä tiedosto
- Kuormituksen arviointijärjestelmä (VEPS)

2.2.4

Palvelut ministeriölle ja aluehallinnolle

SYKE tukee vesienhoidon järjestämistä seuraavissa tehtävissä:

- ylläpitää ja kehittää tietojen hallintaa, osallistuu EU –työryhmiin ja hoitaa erikseen sovitut raportoinnit,
- järjestää koulutustilaisuuksia ja antaa asiantuntijapalveluita mm. pinta- ja pohjavesien luokittelussa, kuormituksen ja toimenpiteiden vesistövaikutusten arvioinnissa, haitallisten aineiden riskien arvioinnissa, taloudellisten vaikutusten tarkastelussa sekä rakennettujen vesistöjen hoidossa, ja
- toimeenpanon ohjeistuksen kehittäminen, ylläpito ja neuvonta.

SYKE tuottaa asiantuntijapalveluita EU:n meristrategiadirektiivin täytäntöönpanoa varten ministeriölle ja alueellisille ympäristökeskuksille.

SYKE tuottaa edellä olevan lisäksi asiantuntijapalveluita mm. koulutuksen, neuvonnan ja ohjeistuksen avulla seuraavilla alueilla:

- vesiensuojelu ja vesihuolto,
- hydrologia,
- pohja- ja tekopohjavesien sekä maa-ainesten kestävä käytön edistäminen ml. seuranta ja ympäristöriskien hallinta,
- vesistöjen kunnostus ja luonnonmukainen vesirakentaminen, ja
- suunnittelu- ja rakentamistoiminta ja rakentamistoiminnan taloudellisuuden seuranta.

SYKE avustaa ministeriötä säädösvalmisteluissa sekä säädöksiin ja niiden toimeenpanoon liittyvässä tiedotus-, valistus- ja neuvontatoiminnassa sekä laatii arvioita vesiensuojelun tavoitteista ja niiden toteutumisesta.

SYKE hoitaa EU:n vesiensuojelua koskevien direktiivien täytäntöönpanoon liittyvät raportointitehtävät raportoinnista annetun direktiivin 91/692/ETY mukaisesti.

Lisäksi SYKE hoitaa vesien suojelua, hoitoa ja käyttöä koskevaa tiedotusta. Keskeisiä tiedotettavia asioita ovat mm. levätiedotus, hydrologiset tiedotteet sekä hydrologiaan ja vesivaroihin liittyvistä erityistilanteista tiedottaminen.

Ilmastonmuutos ja ilmansuojelu

Kansainvälisiin sopimuksiin ja ohjelmiin perustuvat tehtävät

Ilman epäpuhtauksien kaukokulkeutumista koskeva yleissopimus ja sen pöytäkirjat; Helsingin ja Oslon rikkipöytäkirjat, Sofian typpipöytäkirja, Geneven haihtuvia orgaanisia yhdisteitä koskeva pöytäkirja, Århusin raskasmetallipöytäkirja, Århusin hitaasti hajoavia orgaanisia yhdisteitä koskeva pöytäkirja ja Göteborgin moniyhdistemonivaikutuspöytäkirja:

- SYKE toimii päästöinventaarioiden vastuuyksikkönä, joka kokoaa vuosittain ilman epäpuhtauksien päästötiedot ja valmistelee niitä koskevat raportit yhteistyössä Tilastokeskuksen ja muiden asiantuntijalaitosten kanssa.
- SYKE toimii yhdennettyjen ja muiden seuranta-alueiden ylläpidon, tulosten kokoamisen ja raportoinnin ja yhdennettyjen arviointimallien kansallisissa ja kansainvälisissä asiantuntijatehtävissä.

SYKE toimii asiantuntijalaitoksena ja osallistuu YK:n ilmastopöytäkirjan (UNFCCC) ja sen alaisen Kioton pöytäkirjan edellyttämiin päästötietojen laskenta- ja kokoamistehtäviin sekä raportointiin ja muiden sopimuspuolten inventaarien tarkastukseen Tilastokeskuksen kanssa tehdyn sopimuksen mukaisesti.

SYKE avustaa ministeriötä EU:n ilmansuojeluohjelman toimeenpanossa sekä tuottaa ohjelmaa varten päästöskenaarioita.

SYKE osallistuu päästötietojen tuottamiseen liittyvään kansainväliseen asiantuntijatyöhön UNECE:n, IPCC:n, OECD:n ja PMN:n työryhmissä ja projekteissa.

Seurannat ja tiedonhallintajärjestelmät

SYKE toimii EEA:n sekä ympäristöä koskevan Euroopan tieto- ja seurantaverkon perustamisesta annetussa EU:n asetuksessa (1210/90/ETY) määriteltynä kansallisena tietokeskuksena sekä hoitaa EEA:n kansallisen asiantuntijalaitoksen tehtävää neljällä ilmasektorilla (air and GHG emissions, climate change, climate change assessment, air pollution assessment).

SYKE ylläpitää ilmapäästötietojärjestelmää.

Palvelut ministeriölle ja aluehallinnolle

SYKE valmistelee seuraavien EY:n ilmapäästöjä koskevien direktiivien edellyttämät raportit ilman epäpuhtauksista ympäristöministeriölle EY:n komissiolle edelleen toimitettaviksi:

- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi tiettyjen ilman epäpuhtauksien kansallisista päästörajoista (2001/81/EY)
- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi tiettyjen suurista polttolaitoksista ilmaan joutuvien epäpuhtauspäästöjen rajoittamisesta (2001/80/EY)
- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi jätteenpoltosta (2000/76/EY)
- Neuvoston direktiivi orgaanisten liuottimien käytöstä tietyissä toiminnoissa ja laitoksissa aiheutuvien haihtuvien orgaanisten yhdisteiden päästöjen rajoittamisesta (1999/13/EY)

SYKE tuottaa ja ylläpitää menetelmiä ja päästökertoimia mm. teollisuudesta, energian tuotannosta sekä jätteiden käsittelystä syntyvien päästöjen määrittämiseksi ja pitää näitä tietoja saatavilla mm. kansainvälisten päästörekkisterien (EPER ja PRTR) tarpeisiin.

2.4

Kemikaalit ja geenitekniikka

2.4.1

Lainsäädännössä osoitetut erityistehtävät*

Kemikaalilaki

SYKE vastaa seuraavista kemikaalilaissa osoitetuista kemikaalien ympäristöhaittojen ehkäisemiseen ja torjumiseen liittyvistä valvontaviranomaisen tehtävistä:

- Suojuskemikaalien, antifoulingvalmisteiden, biosidisten torjunta-aineiden ja biosidivalmisteiden hyväksymismenettely yhteistyössä STTV:n kanssa. Tehtävät sisältävät ympäristövaikutusten arvioinnin, hakemusten hallinnollisen käsittelyn, päätösten valmistelun ja valvonnan, ohjeistuksen ja lomakkeiden laadinnan sekä biosididirektiiviin (1998/8/ETY) perustuvat toimivaltaisen viranomaisen tehtävät ja EY-yhteistyön. SYKE myös ylläpitää luetteloa sallituista valmisteista sekä tekee niitä koskevat myyntimääräselvitykset.
- REACH-asetukseen (1907/2006) liittyvät toimivaltaisen viranomaisen ja valvontaviranomaisen tehtävät. SYKE hoitaa yhdessä STTV:n kanssa REACH-neuvontapalvelua.
- EY:n POP-asetuksen (840/2004) toimeenpanon toimivaltaisen viranomaisen tehtävät
- Vaarallisten kemikaalien tuonnista ja viennistä annetun EY:n asetuksen (304/2003) toimivaltaisen viranomaisen tehtävät
- EY:n pesuaineasetuksen (648/2004) toimivaltaisen^{1*} viranomaisen tehtävät, mm. poikkeuslupamenettelyt

Kasvinsuojelulaki

- SYKE vastaa kasvinsuojeluaineiden kansalliseen hyväksymismenettelyyn liittyvästä kasvinsuojeluaineiden ympäristövaikutusten arvioinnista ja antaa tähän liittyviä lausuntoja EVIRA:lle.
- SYKE vastaa kasvinsuojeluaineiden tehoaineiden EU-hyväksymismenettelyyn (direktiivi 91/414/ETY) liittyvästä ympäristövaikutusten arvioinnista, antaa tähän liittyviä lausuntoja Eviralle ja osallistuu EU-yhteistyöhön.

Ympäristönsuojelulaki

- SYKE vastaa otsonikerrosta heikentävistä aineista annettuun EY:n asetukseen liittyvistä toimivaltaisen viranomaisen tehtävistä.
- SYKE vastaa toimivaltaisena viranomaisena tuote-VOC -direktiivin (42/2004) poikkeuslupamenettelystä ja siihen liittyvästä valvonnasta.
- SYKE vastaa fluoratuista kasvihuonekaasuista annettuun EY:n asetukseen (842/2006) liittyvistä toimivaltaisen viranomaisen tehtävistä.

Geenitekniikkalaki

- SYKE vastaa muuntogeenisten organismien ympäristövaikutusten arvioinnista (kotimaiset tuote-, kenttäkoe- ja kasvihuoneilmoitukset sekä EU:n kent-

1 * Täysimääräinen toimeenpano ei mahdollista ilman lisävoimavaroja REACH-tehtäviin

täkoe-, tuotelupahakemukset ja koeilmoitukset) ja osallistuu lainsäädännön toimeenpanoon liittyvään EU-yhteistyöhön.

- SYKE osallistuu lain toimeenpanon valvontaan yhteistyössä STTV:n ja Eviran kanssa valvomalla muuntogeenisten organismien tarkoituksellista levittämistä ympäristöön.

2.4.2

Kansainvälisiin sopimuksiin ja ohjelmiin perustuvat tehtävät^{2*}

SYKE hoitaa seuraaviin kansainvälisiin sopimuksiin liittyviä tehtäviä:

Pysyviä orgaanisia yhdisteitä koskeva Tukholman sopimus ja UNECE:n pöytäkirja, vaarallisten kemikaalien tuontia ja vientiä koskeva Rotterdamin sopimus (PIC-sopimus), otsonikerroksen suojelua koskeva Wienin sopimus ja siihen liittyvä otsonikerrosta heikentäviä aineita koskeva Montrealin pöytäkirja

- sopimusten toimeenpanoon liittyvät asiantuntija- ja raportointitehtävät sekä avustaminen sopimusten muuttamista ja täydentämistä koskevissa neuvotteluissa

Haitallisiin aineisiin liittyvät mertensuojelusopimukset (HELCOM, OSPAR ja IMO:n ns. antifoulingisopimus)

- sopimusten toimeenpanoon liittyvät asiantuntija- ja raportointitehtävät

SYKE osallistuu lisäksi asiantuntijana muuhun kemikaaleihin sekä geenitekniikan ympäristövaikutuksiin liittyvään kansainväliseen yhteistyöhön, erityisesti UNEP:n kemikaalistrategian (SAICM) toimeenpanoon, OECD:n kemikaali- ja biotekniikkaohjelmiin, Cartagenan bioturvallisuuspöytäkirjan toimeenpanoon, Arktisen neuvoston sekä Pohjoismaisen ministerineuvoston yhteistyöhön.

2.4.3

Seurannat ja tiedonhallintajärjestelmät

SYKE suunnittelee, koordinoi ja omalta osaltaan toteuttaa haitallisten aineiden seurantaan osana ympäristöhallinnon seurantaohjelmaa. Vuosina 2008–2010 toiminnan pääpaino on vesienhoidon järjestämisen edellyttämien seurantojen sekä haitallisten aineiden seurannan kehittämistä koskeneen HAASTE-projektin suositusten toimeenpanossa.

2.4.4

Palvelut ministeriölle ja aluehallinnolle*

SYKE osallistuu asiantuntijana kansallisen ja EU:n kemikaali- ja kasvinsuojeluinelainsäädännön, haitallisia aineita koskevan muun ympäristölainsäädännön sekä geenitekniikkalainsäädännön valmisteluun, samoin kuin aihealuetta koskevien sopimusten ja ohjelmien valmisteluun.

SYKE tarjoaa asiantuntijapalveluja, koulutusta ja neuvontaa aluehallinnolle kemikaaleihin liittyvissä tehtävissä mm. kemikaalilainsäädännön sekä haitallisiin aineisiin liittyvän ympäristölainsäädännön toimeenpanon ja valvonnan tukemiseksi.

2 * Täysimääräinen toimeenpano ei mahdollista ilman lisävoimavaroja REACH-tehtäviin

2.4.5

Muut tehtävät^{3*}

SYKE hoitaa seuraavat kemikaaleihin ja geenitekniikkaan liittyvät tehtävät:

- ihmisille ja eläimille tarkoitettujen lääkkeiden ympäristövaikutusten arviointi yhteistyössä Lääkelaitoksen kanssa,
- asiantuntijalausunnat geenitekniikan lautakunnalle Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaiselle tehdyistä ilmoituksista, jotka koskevat muuntogeenisiä organismeja sisältäviä ravinto- ja rehukäyttöön tarkoitettuja tuotteita,
- osallistuminen kemikaaleja, kasvinsuojeluaineita ja geenitekniikkaa koskevien neuvottelukuntien ja muiden pysyväisluontoisten yhteistyötoimielinten työhön, ja
- kemikaalien ja geenitekniikan ympäristövaikutuksiin liittyvä tiedotus, valistus ja tiedon jakaminen.

2.5

Ympäristövahingot, pilaantuneet maat ja maaperän suojeleminen

2.5.1

Lainsäädännössä osoitetut erillistehtävät

SYKE vastaa alusjätelain mukaisesti ympäristövahinkojen torjunnan organisoinnista ja yleisestä kehittämisestä, ympäristövahinkojen torjuntavalmiuden ylläpidosta ja operatiivisesta torjunnasta sekä lain noudattamisen valvonnasta. SYKE ohjaa ja valvoo maa-alueilla tapahtuvien öljyvahinkojen torjunnan yleistä järjestämistä ja kehittämistä.

2.5.2

Kansainvälisiin sopimuksiin ja ohjelmiin perustuvat tehtävät

SYKE valmistelee pilaantuneita maita koskevat raportoinnit EEA:lle sekä tarvittaessa HELCOM:n, OSPAR:n ja Lontoon sopimuksen edellyttämät ruoppausmassoja koskevat raportoinnit.

SYKE hoitaa toimivaltaisena viranomaisena seuraaviin sopimuksiin ja yhteistyöryhmiin liittyvät ympäristövahinkojen torjuntaa koskevat kansainväliset asiantuntija- ja raportointitehtävät:

- HELCOM:n Response-työryhmä,
- Pohjoismaiden välisen öljy- ja kemikaalivahinkojen torjunnan yhteistyötä käsittelevän sopimus (ns. Kööpenhaminan sopimus),
- EMSAn öljyntorjuntayhteistyötä käsittelevä komitea, sekä
- Suomen kahdenväliset sopimukset (Venäjä ja Viro) ja näiden maiden kolmikantayhteistyö.

2.5.3

Seurannat ja tiedonhallintajärjestelmät

SYKE vastaa maaperän tilan tietojärjestelmän tietosisällön ylläpidosta ja siihen liittyvästä raportoinnista.

3 * Täysimääräinen toimeenpano ei mahdollista ilman lisävoimavaroja REACH-tehtäviin

2.5.4

Palvelut ympäristöministeriölle ja aluehallinnolle

SYKE avustaa ympäristöministeriötä pilaantuneisiin maihin ja maaperänsuojeluun liittyvän kansallisen ja EU-lainsäädännön valmistelussa ja toimeenpanossa.

SYKE kokoaa vuosittain valtakunnallisen pilaantuneiden maiden kunnostusohjelman ja arvioi kunnostuskohteiden kiireellisyyttä.

SYKE antaa asiantuntijatukea ympäristöministeriölle ja aluehallinnolle mm. antamalla lausuntoja pilaantuneista maista ja sedimenteistä sekä pohjaveden suojausrakenteista. SYKE osallistuu aluekeskusten ja ministeriön kanssa perustettuihin pilaantuneita maita ja sedimenttejä käsitteleviin työryhmiin. SYKE koordinoi ja vetää pilaantuneiden maiden arviointia koskevaa asiantuntijalaitosten edustajista koostuvaa arviointiryhmää. SYKE osallistuu kansallisen öljysuojarahaston hallitukseen ja antaa lausuntoja öljysuojarahastolle.

2.5.5

Muut tehtävät

SYKE osallistuu pilaantuneisiin maihin liittyvään EU- ja pohjoismaiseen yhteistyöhön sekä kansallisiin pilaantuneita maita ja sedimenttejä koskeviin yhteistyöelimiin ja työryhmiin.

SYKE järjestää pilaantuneita maita ja sedimenttejä sekä ympäristövahinkojen torjuntaa koskevaa koulutusta sekä tarjoaa niitä koskevaa neuvontaa ja tiedotusta.

SYKE vastaa öljyn, kemikaalien ja veden liikkeiden operatiivisten ennustemallien ylläpidosta ja jatkokehittämisestä. SYKE vastaa osaltaan lento- ja satelliittihavaintoihin perustuvasta laittomien merellisten öljypäästöjen valvonnasta ja onnettomuuksien torjunnan apuvälineeksi kehityksen tekniikan ylläpidosta. SYKE vastaa merellä tapahtuvien öljyonnettomuuksien yhteydessä öljyyntyneiden lintujen hoidon organisoinnista.

SYKE ylläpitää öljy- ja kemikaalivahinkojen torjunnan sekä muiden ympäristön erityistilanteiden, kuten luonnonvaraisten eläinten poikkeukselliset kuolemat, kasvillisuuden äkillinen vaurioituminen, poikkeukselliset leväkukinnat, edellyttämiä kiireellisiä toimenpiteitä varten ympäristövahinkopäivystystä.

2.6

Ekotehokkuus ja jätteet

2.6.1

Lainsäädännössä osoitetut erityistehtävät

SYKE hoitaa jätteiden kansainvälisistä siirroista annetun EY:n asetuksen sekä Baselin sopimuksen mukaiset toimivaltaisen viranomaisen tehtävät. SYKE toimii lisäksi hyödynnettävien jätteiden siirtoja koskevan OECD:n päätöksen mukaisena toimivaltaisena viranomaisena. SYKE osallistuu jätteesiirtoja koskevaan EY-maiden valvontayhteistyöhön (IMPEL/TFS).

SYKE osallistuu valtakunnallisen jätesuunnitelman ja jätelain nojalla annettavien määräysten ja ohjeiden valmisteluun sekä ylläpitää jätetiedostojen yhteistiedostoa.

SYKE valmistelee jätealan asiantuntijalaitoksena lausunnot lähinnä hallinnon ulkopuolisille tahoille.

2.6.2

Kansainvälisiin sopimuksiin ja ohjelmiin perustuvat tehtävät

SYKE avustaa ministeriötä Baselin sopimukseen ja OECD-työhön liittyvissä teknisissä kysymyksissä ja hoitaa jätteisiin ja kaatopaikkoihin liittyvän HELCOM-raportoinnin.

SYKE avustaa ministeriötä kansainvälisten kestävä tuotannon ja kulutuksen ohjelmien valmistelussa EU:ssa, UNEP:ssa ja YK:n kestävä kehityksen toimikunnassa.

SYKE osallistuu kansainvälisen luonnonvarapaneelin toimintaan.

2.6.3

Seurannat ja tiedonhallintajärjestelmät

SYKE pitää yllä ja kehittää jätealan kansallisia ja kansainvälisiä tarpeita palvelevia seuranta- ja raportointijärjestelmiä ja huolehtii järjestelmien laadunvalvonnasta. Tarvittava tilastoaineisto tuotetaan yhteistyössä Tilastokeskuksen kanssa.

SYKE hoitaa EEA:n ja ETC/WMF:n (materiaalivirta-ainekeskus) edellyttämät jätealan kansalliset tehtävät. SYKE osallistuu ympäristöhallinnon edustajana pohjoismaiseen yhteistyöhön jätealalla sekä tuotepolitiikassa.

2.6.4

Palvelut ministeriölle ja aluehallinnolle

SYKE hoitaa seuraavat lainsäädäntöön perustuvat tietojen keruut ja raportoinnit:

- jäteöljydirektiivi 75/439/ETY
- jätedirektiivi 75/442/ETY
- puhdistamolietedirektiivi 86/278/ETY
- direktiivi vaarallisista jätteistä 91/689/ETY
- kaatopaikkadirektiivi 1999/31/EY
- jätteenpolttodirektiivi 2000/76/EY
- jätteen siirtoasetus 2006/1013/EY

SYKE avustaa ministeriötä jätealan ja tuotepolitiikan kansallisessa ja EY-säädös- ja ohjelma valmistelussa sekä tukee asiantuntemuksellaan niiden toimeenpanoa antamalla jätealan lausuntoja, neuvontaa ja tuottamalla selvityksiä.

SYKE vastaa jätealan yhteistyöryhmän sihteerin tehtävistä ja osallistuu hallinnon jätealan sisäisiin verkostoihin.

2.6.5

Muut tehtävät

SYKE tarjoaa ekotehokkuuteen ja jätehuoltoon liittyvää koulutusta, ja neuvontaa.

SYKE on edustettuna ympäristömerkintälautakunnassa ja sen johtoryhmässä. SYKE antaa lausuntoja tuotteiden ympäristömerkintöjen myöntämisperusteista.

SYKE osallistuu jätealan sekä ympäristöjohtamisen standardisointityöhön (ISO ja CEN) antamalla ympäristöhallinnon lausunnot.

2.7

Ympäristöpolitiikan ja ympäristövaikutusten arviointi, ympäristölupa-asiat

2.7.1

Lainsäädännössä osoitetut erityistehtävät

YVA-lakiin ja -asetukseen sekä SOVA-lakiin perustuen SYKE

- huolehtii ympäristövaikutusten arviointiin liittyvästä koulutuksesta ja tiedotuksesta,
- hoitaa arviointiin liittyviä asiantuntijatehtäviä,
- tallentaa ja pitää saatavilla laaditut arviointiohjelmat ja -selostukset sekä yhteysviranomaisen niistä antamat lausunnot samoin kuin suunnitelmien ja ohjelmien ympäristöarviointia koskevat asiakirjat, ja
- seuraa ja kerää kokemuksia YVA- ja SOVA-lainsäädännön toimeenpanosta ja laatii seurantaan koskevat raportit.

Ympäristönsuojelulakiin ja -asetukseen perustuen SYKE huolehtii parhaan käytökelpoisen tekniikan (BAT) kehittymisen seurannasta ja tiedottaa siitä. Tehtävään liittyen SYKE

- hoitaa BAT-tiedonvaihdon sihteeristön tehtävät,
- järjestää tarvittavan yhteistyön teollisuuden kanssa sekä tarjoaa koulutusta, neuvontaa ja tiedotusta lupaviranomaisille ja teollisuudelle,
- valmistelee kansalliset kannat EU:n BAT-työtä.

SYKE toimii EY:n EMAS-asetuksen mukaisena toimivaltaisena toimielimenä. Tehtävään liittyen SYKE

- hoitaa järjestelmän toimeenpanoon ja EU-yhteistyöhön liittyvät tehtävät,
- huolehtii EMAS-järjestelmään liittyvistä rekisteröinti-, valvonta- ja raportointitehtävistä, ja
- hoitaa järjestelmään liittyvää tiedotusta, neuvontaa ja koulutusta.

2.7.2

Kansainvälisiin sopimuksiin ja ohjelmiin perustuvat tehtävät

SYKE hoitaa kestävän kehityksen indikaattoreihin liittyvät YK- ja OECD-raportoinnin sekä EEA:n Focal Point -tehtävät. SYKE hoitaa Suomi-Viro-YVA-komission sihteeritehtävät.

2.7.3

Seurannat ja tiedonhallintajärjestelmät

SYKE hoitaa velvoitetarkkailun toimeenpanon, seurantaan, ohjausta ja tiedonhallintaa. SYKE ylläpitää tietoa jätevesipäästöjen määrittämisessä käytettävistä kansallisista menetelmistä.

2.7.4

Palvelut ministeriölle ja aluehallinnolle

Ympäristönsuojeluasetuksessa nimettynä asiantuntijalaitoksena SYKE edistää ympäristönsuojelulain toimeenpanon ja valvonnan yhdenmukaisuutta

- laatimalla lain toimeenpanoon liittyviä selvityksiä ja ohjeistusta, järjestämällä koulutusta ja tarjoamalla neuvontaa
- ylläpitämällä lain toimeenpanoon liittyviä lomakkeita, niiden täyttöohjeita ja mallipäätöksiä, ja
- seuraamalla ympäristölupapäätöksiä sekä lainsäädännön soveltamista lupamenettelyssä ja laatimalla lupia koskevia seurantaraportteja.

SYKE valmistelee ministeriölle IPPC-direktiivin edellyttämiä raportointeja ympäristöluvista ja niiden valvonnasta sekä lupavelvollisten toimintojen päästöistä (EPER).

SYKE avustaa ministeriötä lainsäädännön kehittämisessä sekä säädöksiin ja niiden toimeenpanoon liittyvässä valistus- ja neuvontatoiminnassa.

SYKE huolehtii kestävän kehityksen indikaattoreiden päivityksestä ja julkaisemisesta sekä indikaattoreihin liittyvän kotimaisen ja kansainvälisen yhteistyön koordinoinnista. SYKE kokoaa tiedot ympäristönsuojelun vaikuttavuus-esitystä varten. SYKE kerää tietoja Suomessa käytössä olevista taloudellisista ohjauskeinoista ja laatii niistä raportit.

2.8

Luonnonsuojelu

2.8.1

Lainsäädännössä SYKELLE osoitetut erityistehtävät

SYKE vastaa seuraavista lakeihin ja asetuksiin perustuvista erityistehtävistä:

- Luonnonsuojelulaki (1096/1996): villieläimistön ja -kasviston uhanalaisten lajien kansainvälistä kauppaa koskevan yleissopimuksen (CITES-sopimus) mukaiset lupaviranomaisen tehtävät ja raportoinnit sekä osallistuminen yleissopimuksen mukaiseen kansainväliseen yhteistyöhön.
- Laki valaiden ja arktisten hylkeiden suojelusta (1181/1996): Lupaviranomainen tuontikiellosta poikkeamiseksi.
- Neuvoston asetus (3254/2001) (ns. jalkarauta-asetus) humanista ansastuksesta: kansallisen koordinaattorin tehtävät.

2.8.2

Kansainvälisiin sopimuksiin ja ohjelmiin perustuvat tehtävät

SYKE

- vastaa Biologista monimuotoisuutta koskevan YK:n yleissopimuksen (biodiversiteettisopimus, CBD) Suomen tiedonvälitysjärjestelmän (CHM LUMONET) national focal point -tehtävistä ja ylläpidosta sekä avustaa ympäristöministeriötä yleissopimuksen osapuolikokouksissa ja asiantuntijaelinten kokouksissa sekä yleissopimuksen edellyttämässä raportoinnissa,
- avustaa ministeriötä Biodiversiteettisopimuksen ilmastonmuutoksen ja biodiversiteetin vuorovaikutuksia selvittävän asiantuntijaryhmän (AHTEG) työssä
- vastaa maailmanlaajuisen kasvistonsuojelustrategian national focal point -tehtävistä,
- avustaa ministeriötä Euroopan luonnonsuojelusopimuksen (Bernin sopimus), muuttavia eläinlajeja koskevan Bonnin sopimuksen ja alueellisten sopimusten (ASCOBANS, EUROBAT ja AEWA) raportoinnissa,
- vastaa HELCOM:n Habitat -ryhmän työhön liittyvistä asiantuntijapalveluista,

- osallistuu Suomen ja Venäjän ympäristönsuojelusopimukseen ja Suomen ja Venäjän sopimukseen Ystävyyden luonnonsuojelualueesta liittyvään Suomi-Venäjä -luonnonsuojeluyhteistyöhön sekä vastaa Ystävyyden puiston tutkimustoiminnan sovittamisesta yhteen SYKE:n tutkimustoiminnan kanssa,
- avustaa ministeriötä Arktisen neuvoston pohjoisen napa-alueen biodiversiteetin seurantaohjelman ylläpidossa;
- osallistuu asiantuntijana Luonnon ja luonnonvarojen suojelua koskevan Kansainvälisen Liiton (IUCN) Suomen työryhmän toimintaan, sekä
- osallistuu asiantuntijana Pohjoismaiden ministerineuvoston luonnonsuojelutyöryhmien toimintaan.
- osallistuu asiantuntijana Suomen ja Viron ympäristönsuojelusopimukseen liittyvän luonnonsuojelutyöryhmän toimintaan.

2.8.3

Seurannat ja tiedonhallintajärjestelmät

SYKE

- vastaa osaltaan EU:n luontodirektiivin edellyttämien erityisseurantojen toimeenpanon ja tietojen ylläpidon koordinoinnista, ml. suotuisan suojelutason arviointi,
- vastaa osaltaan EU:n lintudirektiivin edellyttämien erityisseurantojen toimeenpanon ja tietojen ylläpidon koordinoinnista,
- vastaa Natura 2000 -alueiden valtakunnallisen tietojärjestelmän ylläpidosta ja tietojen päivityksestä,
- vastaa ympäristöhallinnon biodiversiteettiseurantojen toimeenpanon ja tietojen ylläpidon koordinoinnista,
- vastaa osaltaan uhanalaisten lajien seurannasta,
- osallistuu luonnonsuojelualuetietojärjestelmän ylläpitoon,
- vastaa kansallisen eliölajityöryhmäverkoston koordinaatiosta ja asiantuntijatuista yhdessä Luonnontieteellisen keskusmuseon kanssa,
- vastaa ympäristöhallinnon eliölajitietojärjestelmän ylläpidosta,
- osallistuu maatalouden ympäristötukien biodiversiteettivaikutusten seurantaan, sekä
- vastaa Euroopan ympäristöviraston (EEA) ja Euroopan luonnonsuojelun teemakeskuksen toimintaan liittyvistä raportointitehtävistä.

2.8.4

Palvelut ministeriölle ja aluehallinnolle

SYKE

- vastaa osaltaan EU:n luonto- ja lintudirektiivien edellyttämien raportointien koordinoinnista ja tukitehtävistä (tiedon kokoaminen, tarkistaminen ja dokumentointi)
- vastaa Natura 2000 -verkoston toimeenpanon tukitehtävistä,
- vastaa Natura 2000 -alueisiin kohdistuvien hankkeiden ja suunnitelmien vaikutusten arvioinnin asiantuntijapalveluista ympäristöministeriölle ja aluehallinnolle,
- vastaa Natura 2000 -verkon merellisiin luontotyyppeihin liittyvistä asiantuntijatehtävistä,
- osallistuu ympäristövastuudirektiivin toimeenpanoon
- vastaa EU:n luontodirektiivin raportoinnissa tarvittavan tietoaineiston kokoamisesta yhdessä muiden tiedontuottajien kanssa ja suotuisan suojelutason arvioinnin koordinoinnista,

- vastaa osaltaan uhanalaisten lajien ja luontotyyppien suojeluun ja hoitoon liittyvistä neuvonta- ja tukipalveluista,
- vastaa uhanalaisten luontotyyppien asiantuntijaverkoston koordinaatiosta ja asiantuntijatuesta,
- vastaa luonnonsuojelulain luontotyyppien kartoituksen asiantuntijapalvelujen kansallisesta koordinoinnista,
- vastaa elinympäristöjen ennallistamis-, kunnostus- ja hoitotoimenpiteiden asiantuntijapalveluista ja niiden koordinoinnista,
- vastaa luontovaikutusten arvioinnin asiantuntijapalveluista,
- vastaa Suomen Itämeren suojeluohjelman toimeenpanoon liittyvistä luonnon monimuotoisuuden asiantuntijatehtävistä,
- vastaa arvokkaisiin geologisiin muodostumiin liittyvistä ekologisista asiantuntijapalveluista ja kartoitusaineistojen ylläpidosta, sekä
- tarjoaa luonnonsuojeluun liittyvää tietotusta ja neuvontaa.

2.9

Rakennetun ympäristön seuranta

2.9.1

Seurannat ja tiedonhallintajärjestelmät

SYKE vastaa seuraavista tietojärjestelmiin liittyvistä tehtävistä:

- SYKE ylläpitää ja kehittää yhdyskuntarakenteen seurantajärjestelmää (YKR), elinympäristön seurannan tietojärjestelmää (ELYSE), kaavoituksen seurannan tietojärjestelmää sekä kaavoituksen seurantalomakkeiden tietojärjestelmää,
- SYKE vastaa asemakaavan seurantalomakkeen TYVI-palvelun sisällöllisestä ylläpidosta,
- SYKE ylläpitää alueellisten ympäristökeskusten operatiivisessa käytössä olevaa GISALU-järjestelmää ja huolehtii osaltaan siitä, että sen sisältämät erilaiset alueidenkäytön paikkatietoaineistot ja tietokannat ovat käytössä,
- SYKE ylläpitää valtakunnallista numeerista maakuntakaavapaikkatietokantaa ja huolehtii siitä, että vektori- ja rasterimuotoiset tiedot ovat seurannan käytössä, ja
- SYKE huolehtii siitä, että seurannassa voidaan hyödyntää valtakunnallisia paikkatieto-, rekisteri- ja tilastoaineistoja sekä muita tietoja mm. lisäten tietojärjestelmien ja aineistojen yhteiskäyttöä.

SYKE huolehtii edellä kuvattujen tietojärjestelmiin hankittujen perusaineistojen datan tarkastuksesta, muokkauksesta ja viemisestä tietokantoihin.

SYKE hoitaa tietojärjestelmien ja aineistojen käytön koulutuksen ja tuen, tiedotuksen ja oppaiden laatimisen.

Tietojärjestelmien sisällöllisessä ylläpidossa SYKE järjestelmästä riippuen mm. laskee tarvittavat vuosittaiset indikaattoritiedot, huolehtii järjestelmien tietosisällön laajentamisesta, aluejakojen ylläpidosta, käyttöliittymien päivityksistä, käyttöliittymien ominaisuuksien kehittämisestä sekä metadatan kuten taustatietojen, kattavuus-tietojen ja opastustekstien päivityksistä.

2.9.2

Palvelut ministeriölle ja aluehallinnolle

SYKE huolehtii alueidenkäytön aineistojen analysoinnista, tulosten raportoinnista sekä aihealueen www-sivujen ylläpidosta ja näihin liittyvästä tiedotuksesta. Kaavoituksen seurannasta raportoidaan vuosittain.

2.10

Hallinto-, viestintä- ja tukipalvelut

2.10.1

Ympäristöhallinnon yhteiset koulutuspalvelut

SYKE hoitaa seuraavat tehtävät:

- ympäristöhallinnon yhteisen koulutusohjelman suunnittelu ja kokoaminen sekä tähän liittyvä tiedottaminen,
- tilaisuuksien koulutussihteeripalvelut,
- koulutuksen verkkosivujen (ulkoiset ja sisäiset) suunnittelu, kehittäminen ja ylläpito,
- ympäristöhallinnon atk-ajokortin kehittäminen ja koulutusmateriaalin ylläpito, ja
- SYKEN vastuulle sovittujen koulutustilaisuuksien sisällön suunnittelu ja kouluttajapalvelut.

2.10.2

Viestintä

SYKE hoitaa seuraavat tehtävät:

- ympäristö.fi -palvelun viestinnälliset toimitus- ja hallinnointitehtävät
 - sovittujen osioiden toimittaminen ja ylläpito yhteistyössä muun hallinnon kanssa
 - englanninkielisen palvelun toimittaminen yhteistyössä muun hallinnon kanssa ja englanninkielisen aineiston käännöstoista huolehtiminen
 - sisällöntuotannon ohjeistaminen sekä sisällöntuotantoon liittyvä kouluttaminen, neuvonta ja laadun valvonta
 - palautejärjestelmän ylläpito, käytön seurannan tilastointi, johdannaisoitteiden käsittely ja julkaisujärjestelmän käyttöoikeuksien myöntäminen
 - viestinnällisten verkkopalveluiden suunnitelmien ja kehittämisaloitteiden valmistelu ja esittäminen ohjaaville ryhmille
 - suomi.fi -palvelun yhteistyötahona toimiminen.
- Intranetin viestinnälliset toimitustehtävät
 - Sovittujen yhteisten osioiden sisällön tuottaminen ja ylläpito
- Ympäristöaikakauslehden toimittaminen (8 nroa/vuosi) ja lehden hallinnollisista tehtävistä huolehtiminen
- osallistuminen ympäristöhallinnon viestinnän suunnitteluun ja toteutukseen
- viestinnän ohjausryhmään osallistuminen
- valtakunnallisen levätiedotuksen koordinointi
 - vastaaminen viikoittaisesta valtakunnallisesta levätiedotuksesta

2.10.3

Tietotekniset peruspalvelut

SYKE hoitaa seuraavat tehtävät:

- ympäristöhallinnon yhteisten tietotekniikkalaitteistojen, järjestelmien ja yhteisen tietoverkon ylläpito ja operointi (käyttöpalvelut) sekä puhelinasioiden tekninen hallinnointi yhdessä LSU:n kanssa,
- ministeriön tarvitsemien valtioneuvoston verkon palveluiden tekninen tuki,
- tietoteknisiin palveluihin liittyvät tietoturvallisuuspalvelut ylläpitotehtävien,
- perusinfrastruktuurin kehittäminen, uusien peruspalvelujen suunnittelu ja käyttöönotto, ja
- yhteisten tiedon hallinnan kehittämisprojektien toteuttaminen ja niihin osallistuminen (asiantuntijatyö).

2.10.4

Muut sähköiset palvelut ja tietojärjestelmät

SYKE huolehtii seuraavista tehtävistä:

- yhteisten tietojärjestelmien ja sähköisten palvelujen tekninen ylläpito,
- keskeisten paikka-, kaukokartoitus- ja muiden tietoaineistojen hankinta, tietokantojen toteutus, ylläpito ja tarjonta koko hallinnon käyttöön ja tähän liittyvät palvelut, asiantuntemus, käyttöliittymät ja tietojärjestelmät,
- sovelluskehitysmenetelmien ja standardien jatkuva kehittäminen ja ylläpito,
- tiedon hallintaan, tietojärjestelmiin ja sähköisiin palveluihin liittyvät järjestelmä-, ohjelmistokehitys- ja suunnittelutehtävät, ja
- yhteisten tiedon hallinnan kehittämisprojektien toteuttaminen ja niihin osallistuminen (asiantuntijatyö).

2.10.5

Tietopalvelutehtävät

SYKE huolehtii seuraavista tehtävistä:

- Ympäristöhallinnon kirjasto- ja tietopalvelujen ulkopuolisen asiakaskunnan palvelusta vastaaminen.
- Toimiminen toimialansa osalta hallinnon erikoiskirjastona ja huolehtiminen osaltaan siitä, että ympäristöhallinnon julkaisut ovat hallinnonalan virastojen henkilökunnan ja ulkopuolisten asiakkaiden saatavilla.
- Uuden kirjastojärjestelmään hankintaan, käyttöönottoon, koulutukseen ja käytön tukeen liittyvät tehtävät.
- Toimialaansa kuuluvien sähköisten aineistojen hankinta ja niihin liittyvä itenäiskäytön tuki ja koulutus.
- Ympäristöhallinnon sarjajulkaisujen keskitetystä tallennuksesta vastaaminen.
- Ympäristöministeriön asettaman kirjastotietopalvelut -yhteistyöryhmän puheenjohtajana toimiminen.
- Ympäristöhallinnon kirjasto- ja tietopalveluverkoston toiminnan koordinointi.
- tietopalvelujen Intranet- ja www-sivujen koordinointi ja kehittämistehtävät,
- YK:n ympäristöohjelman, UNEP:n, kansainvälisen tietopalvelu INFOTERRA:n Suomea koskevat kyselyt,

2.10.6

Muut tukipalvelut

SYKE huolehtii seuraavista tehtävistä:

- ympäristöhallinnon julkaisujen keskitetty numerointipalvelu,
- ympäristöhallinnon toimintamallien kehittämiseen ja ylläpitoon liittyvät asiantuntija- ja koulutuspalvelut,
- hallinnon työllisyystyöohjelmakäytännöt valtioneuvoston asetuksen 1345/2002 mukaisesti, ja
- hallinnonalan yhteisten tukipalvelujen kehittämishankkeiden ja yhteistyöryhmien/verkostojen työhön osallistuminen.

2.11

Laboratoriotoiminta

2.11.1

Vertailulaboratoriotoiminta

SYKE toimii kansallisena ympäristöalan vertailulaboratoriona (YSL:n 24 §). Vertailulaboratorion tehtävänä on tukea seuranta-, tutkimus- ja valvontatietoa tuottavia laboratorioita, tutkimuslaitoksia ja muita alan toimijoita niin, että tuotettu tieto on luotettavaa, vertailukelpoista ja laadullisesti tarkoitukseensa soveltuvaa. Keskeisiä asiakkaita ovat tiedontuottajien lisäksi ministeriöt sekä akkreditointielin.

SYKEN järjestää vertailumittauksia ympäristönäytteitä tutkiville laboratorioille ja tutkimuslaitoksille sekä osallistuu ympäristöalan menetelmästandardisointiin. SYKE toimii Suomen standardoimisliiton (SFS) toimialayhteisönä ja vastaa Suomessa eurooppalaisesta (CEN) ja kansainvälisestä (ISO) ympäristöalan menetelmästandardisoinnista. Työ koskee veden ja maan laadun tutkimista, hydrometriä mittauksia sekä maan ja lietteen karakterisointia.

SYKE tarjoaa ympäristöalan asiantuntijoille koulutusta, neuvontaa ja välittää tietoa kansallisesti ja kansainvälisesti. SYKE antaa asiantuntija-apua viranomaisille ympäristöalan laboratoriosektoriin liittyvissä asioissa sekä säädösten toimeenpanoon liittyvässä laboratoriomenetelmien valinnassa ja laadunvarmistuksessa.

2.11.2

Muut tehtävät

Suomen ympäristökeskuksen yhteydessä toimii kansallinen ympäristönäytteenottajien henkilösertifiointijärjestelmä. Järjestelmä tarjoaa asiakkaille mahdollisuuden varmistaa pätevyytensä ja valmiutensa toimia ympäristönäytteenottajana sekä ympäristömittaus- ja havainnointitoiminnassa. Tehtävän hoidosta vastaa intressitahoista koostuva sertifiointielin ja lautakunta.

SYKE toimii ympäristöhallinnon laboratoriooverkon toiminnan koordinaattorina ja vastaa verkon ohjausryhmän puheenjohtajuudesta.

SYKE suorittaa rakennustuotedirektiivin tarkoittamana ilmoitettuna laitoksena CE-merkintään oikeuttavaa jätevesien pienpuhdistamoiden standardinmukaista toimivuuden ja vesitiiviyyden tyyppitestausta Suomenojan tutkimusasemalla.

2.12

Voimavarat

Sopimukseen kuuluvat tehtävät ja tehtävien hoitamiseen liittyvät kulut rahoitetaan kunkin vuoden talousarvioesityksessä osoitetuilla määrärahoilla. Ministeriö ja SYKE ovat laatineet erillisen suunnitelman pysyvän rahoituksen osoittamisesta palvelusopimukseen sisältyville tehtäville (17.12.2004). Sen mukaisesti SYKE käyttää omaan toimintamenorahoitukseensa perustuen sopimuksen toimeenpanoon vuonna 2009 noin 165 henkilötyövuotta. Ministeriö osoittaa SYKelle vuodelle 2009 sopimuksen toimeenpanoon erillisrahoitusta yhteensä 1 270 000 €.

2.13

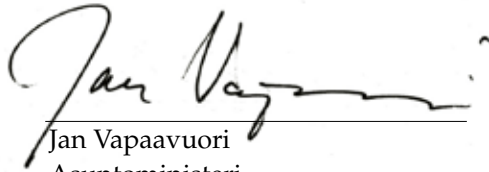
Toteutumisen seuranta ja arviointi

Palvelusopimuksen toteutumaa ja päivitystarvetta tarkastellaan vuosittain tulosneuvottelujen yhteydessä. Myös ympäristöministeriön ja SYKEN yhteistyöryhmä seuraa tarvittaessa sopimuksen toteutumista ja arvioi tarvetta sopimuksen täydentämiseen tai muuttamiseen mm. valtionhallinnon tuottavuusohjelman toteutukseen liittyen.

Helsinki, 28. päivänä tammikuuta 2009

Paula Lehtomäki
Ympäristöministeri

Jan Vapaavuori
Asuntoministeri

Hannele Pokka
Kansliapäällikkö

Helsinki, 30. päivänä tammikuuta 2009

Lea Kauppi
Pääjohtaja

KUVAILULEHTI

Julkaisija	Ympäristöministeriö Hallintoyksikkö	Julkaisu-aika Maaliskuu 2009		
Tekijä(t)				
Julkaisun nimi	Ympäristöministeriön ja Suomen ympäristökeskuksen tulossopimus Suomen ympäristökeskuksen tulostavoitteista vuosille 2009–2010			
Julkaisusarjan nimi ja numero	Ympäristöministeriön raportteja 8/2009			
Julkaisun teema				
Julkaisun osat/ muut saman projektin tuottamat julkaisut				
Tiivistelmä	Ympäristöministeriö asettaa Suomen ympäristökeskukselle tulostavoitteet, jotka täydentävät valtion talousarviossa asetettuja tavoitteita. Tulostavoitteista on sovittu ympäristöministeriön ja Suomen ympäristökeskuksen välisessä tulosneuvottelussa. Suomen ympäristökeskuksen kanssa on tehty erillinen tulossopimus ja palvelusopimus vuosille 2009–2010.			
Asiasanat	Tulossopimukset, tulostavoitteet, palvelusopimukset, Suomen ympäristökeskus			
Rahoittaja/ toimeksiantaja	Ympäristöministeriö			
		ISBN 978-952-11-3411-1 (PDF)		ISSN 1796-170X (verkkoi.)
	Sivuja 44	Kieli suomi	Luottamuksellisuus julkinen	Hinta (sis. alv 8 %)
Julkaisun myynti/ jakaja	Julkaisu on saatavana vain internetistä: www.ymparisto.fi > Ympäristöministeriö > Julkaisut > Ympäristöministeriön raportteja sarja			
Julkaisun kustantaja				
Painopaikka ja -aika	Helsinki 2009			

Tähän julkaisuun on koottu ympäristöministeriön ja Suomen ympäristökeskuksen tulossopimus tulostavoitteista sekä palvelusopimus pysyväisluonteisista tehtävistä vuosille 2009–2010.

YMPÄRISTÖMINISTERIÖ
MILJÖMINISTERIET
MINISTRY OF THE ENVIRONMENT

ISBN 978-952-11-3411-1 (PDF)
ISSN 1796-170X (verkkokoj.)